

UNIVERZITA PALACKÉHO

Filozofická fakulta

Katedra asijských studií

BAKALÁŘSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Prozodická analýza textu (8A/B, 20A/B)

Prosodic analysis of the text (8A/B, 20A/B)

OLOMOUC 2016 Renata Čižmárová

vedoucí diplomové práce: doc. Mgr. David Uher, PhD.

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

PŘEDKLÁDÁ:	ADRESA	OSOBNÍ ČÍSLO
ČIŽMÁROVÁ Renata	Olomoucká 219, Držovice	F13593

TÉMA ČESKY:

Prosodická analýza textu: Úvod 1967, cv. 21-25

NÁZEV ANGLICKY:

Prosodic Analysis of the Text

VEDOUcí PRÁCE:

Mgr. David Uher, PhD. - ASH

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:

Ačkoliv je fonologický systém čínštiny složitý, je mu v odborné literatuře věnována poměrně malá pozornost. Ostatně i co se týče prosodické transkripce, je sice nezbytnou pomůckou při nácviu realizace čínského textu, přesto je však při výuce často opomíjena. Ve své bakalářské práci jsem se rozhodla provést prosodickou analýzu souvislých textů z učebnice Úvod do hovorové čínštiny I (Praha: SPN 1967), jmenovitě cvičení 21-25. V teoretické části práce vymezím pojmy lineární větne členění, sedm stupňů prominence a prosodická transkripce. Definice těchto pojmů je pro pochopení celé problematiky stěžejní. Součástí praktické části bude prosodická transkripce nahrávky výše zmíněných textů. Nahrávka je realizována rodilou mluvčí pekingštiny paní Guan Mingzhe a její transkripce bude sloužit jako korpus pro následnou analýzu. Text nahrávky poté přeložím do češtiny. Tento korpus podrobím analýze rytmického členění vět, při které se zaměřím na četnost výskytu segmentů, kól a jejich strukturu. Budu také věnovat pozornost jednoiktovým a dvojičtovým segmentům a analyzovat charakter rytmických sledů, tj. akronymický, ascendentní a descendentní rytmus. Nejfrekventovanější rytmické sledy podrobím gramatické analýze. V rámci práce budu také sledovat rychlost promluvy. Výsledky své analýzy následně porovnám s výsledky prof. Švarného, které jsou publikovány v knize Hovorová čínština v příkladech III (Olomouc: VUP 1998, ss. 23-61).

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

- ŠVARNÝ, Oldřich. Učební slovník jazyka čínského I-IV. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 1998-2000. 4 sv.
ŠVARNÝ, Oldřich a kol. Hovorová čínština v příkladech I-IV. 1. vyd. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1998. 4 sv.
ŠVARNÝ, Oldřich a UHER, David. Prosodická gramatika čínštiny. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. 163 s.
TĚŠITELOVÁ, Marie a kol. O češtině v číslech. 1. vyd. Praha: Academia, 1987. 205 s.
TĚŠITELOVÁ, Marie. Kvantitativní lingvistika. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1987. 187 s.

Podpis studenta: .....

Datum: .....

Podpis vedoucího práce: .....

Datum: .....

Já, Renata Čižmárová, prohlašuji, že jsem bakalářskou diplomovou prací na téma *Prozodická analýza textu* (8A/B, 20A/B) vypracovala samostatně a uvedla veškeré použité prameny a literaturu.

V Olomouci dne .....

podpis

Anotace

Jméno a příjmení autora:	Renata Čižmárová
Název katedry:	Katedra asijských studií
Název fakulty:	Filozofická fakulta
Název diplomové práce:	Prozodická analýza textu (8A/B, 20A/B)
Vedoucí diplomové práce:	doc. Mgr. David Uher, PhD.
Počet znaků:	57747
Počet stran:	67
Počet zdrojů a literatury:	10
Klíčová slova:	prozodická transkripce, prozódie, iktus, lineární větné členění, rytmus, segment, kólon

Anotace:

Tato bakalářská diplomová práce si dává za cíl provést analýzu prozodicky transkribovaného textu audionahrávek z *Učebnice čínské konverzace*, jmenovitě cvičení 8A/B a 20A/B. Analyzovaný text je 4348 znaků dlouhý. V teoretické části vymezím pojmy prozodická transkripce, lineární větné členění, přízvukovost slabik, sedm stupňů prominence, descendentní, ascendentní a akronymický rytmus. Definice těchto pojmů je pro pochopení celé problematiky stěžejní. Součástí praktické části bude zhotovení prozodické transkripce nahrávky a vyhodnocení rychlosti promluvy. Korpus bude podroben analýze rytmického členění vět, při kterém se zaměřím na četnost výskytu segmentů, kól a jejich strukturu. Jedno- a dvouiktové segmenty budou dále podrobeny analýze, která si klade za cíl určení jejich rytmických sledů. Závěrem tyto výsledky využiji při vyhodnocení nejproduktivnějších vzorců rytmických sledů kól.

Resumé výsledků: Průměrná rychlost promluvy sledovaného vzorku je 137,5 slabik za minutu. Mezi jednosegmentálními kóly nejvíce dominuje akronymický rytmický sled. Nejproduktivnějším vzorcem dvousegmentálních kól je kombinace ascendentního a akronymického sledu.

Ráda bych poděkovala svému vedoucímu práce doc. Mgr. Davidu Uhrovi, PhD. za odborné vedení při zpracování tématu, cenné rady a v neposlední řadě za jeho vstřícnost.

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Teoretická část	12
2.1 Prozodická transkripce čínštiny	12
2.2 Lineární větné členění.....	13
2.3 Rytmické členění vět.....	13
2.4 Přízvukovost slabik.....	13
2.5 Sedm stupňů prominence.....	14
2.6 Descendentní rytmus.....	15
2.7 Ascendentní rytmus	15
2.8 Akronymický rytmus	16
3 Praktická část	17
3.1 Korpus.....	17
3.1.1 Metody a postupy zhotovení korpusu.....	17
3.1.2 Výsledná podoba korpusu.....	18
4 Analytická část.....	41
4.1 Rychlost promluvy	41
5 Kvantitativní vyhodnocení prozodicky transkribovaného textu	42
5.1 Velikost analyzovaného textu	43
5.2 Průměrná délka věty	43
5.3 Analýza rytmického členění textu	43
5.4 Iktové slabiky.....	44
5.5 Četnost arzí	44
5.6 Segment	45
5.7 Analýza segmentů	46
5.7.1 Velikost segmentů.....	46
5.7.2 Jednoslabičné segmenty.....	47
5.7.3 Dvouslabičné segmenty	49
5.7.4 Tříslabičné segmenty	50
5.7.5 Čtyřslabičné segmenty.....	52

5.7.6	Pětislabičné segmenty	54
5.7.7	Šestislabičné segmenty	56
5.7.8	Sedmislabičné segmenty	57
5.8	Analýza kól	57
5.8.1	Velikost kól	57
5.8.2	Poloha rytmických sledů jednoiktových a dvouiktových segmentů	58
5.8.3	Jedno- a dvousegmentální kóla	60
5.8.4	Analýza jednosegmentálních kól	60
5.8.5	Dvou- a vícesegmentální kóla	61
5.8.6	Analýza dvousegmentálních kól	62
6	Závěr	63
7	Resumé	65
8	Seznam použité literatury a internetových zdrojů	66
8.1	Seznam použité literatury	66
8.2	Seznam internetových zdrojů	67

Seznam tabulek a grafů

Tabulky

Tabulka č. 1: Rychlost promluvy

Tabulka č. 2: Velikost vět, kól a segmentů vzorku v přepočtu na slabiky

Tabulka č. 3: Počet arzí

Tabulka č. 4: Velikost segmentů

Tabulka č. 5: Pozice jednoslabičných segmentů v rámci kóla

Tabulka č. 6: Typy rytmických sledů dvouslabičných segmentů a jejich četnost

Tabulka č. 7: Typy rytmických sledů čtyřslabičných segmentů a jejich četnost

Tabulka č. 8: Typy rytmických sledů pětislabičných segmentů a jejich četnost

Tabulka č. 9: Typy rytmických sledů šestislabičných segmentů a jejich četnost

Grafy

Graf č. 1: Četnost arzí

Graf č. 2: Velikost segmentů

Graf č. 3: Pozice jednoslabičných segmentů v rámci kóla

Graf č. 4: Četnost rytmických sledů tříslabičných segment

Graf č. 5: Četnost rytmických sledů čtyřslabičných segment

Graf č. 6: Četnost rytmických sledů pětislabičných segment

Graf č. 7: Velikost kól

Graf č. 8: Poloha jedno- a dvouiktových segmentů v rámci kola

Graf č. 9: Rytmické sledy jednosegmentálních kól

Seznam zkratek

A	ascendentní rytmický sled
AK	akronymický rytmický sled
D	descendentní rytmický sled
HČP I-IV	ŠVARNÝ, Oldřich at al. <i>Hovorová čínština v příkladech I-IV.</i>
OČČ	TĚŠITELOVÁ, Marie. <i>O češtině v číslech.</i>
PGČ	ŠVARNÝ, Oldřich, UHER, David. <i>Prozodická gramatika čínštiny.</i>
ÚSHČ	ŠVARNÝ, Oldřich, UHER, David. <i>Úvod do studia hovorové čínštiny.</i>

Zkratky použité v tabulkách a grafech jsou uváděny v příslušných kapitolách.

Ediční poznámka

K přepisu čínských znaků do latinky byla použita abeceda pīnyīn s tónovými značkami. Prozodická transkripce je z důvodu přehlednosti zapsána pomocí fontu Courier New. Znakové písmo je v této práci uvedeno ve zjednodušené formě (jiǎntǐzì 简体字).

1 Úvod

Ve své bakalářské diplomové práci se budu věnovat analýze prozodického textu. Čínština je tónový jazyk, který ve velké míře využívá rytmu řeči. Při vyjadřování klade důraz na umístování iktů, spojování slabik do binárních skupin a rozlišování jejich tónové prominence. Písemná podoba jazyka se ovšem velmi liší od té mluvené. Prozodická transkripce čínštiny nám umožňuje zachycení promluvy přesně tak ji mluvčí realizoval. Kvantitativní vyhodnocení takového textu nám umožňuje studovat jevy, které se při přečtení čínského textu odehrávají. V závislosti na tempu promluvy se některé slabiky spojují v ucelenější celky a některé tóny ztrácí na své intenzitě nebo dokonce zanikají. Toto téma je aktuální z důvodu zachycení podoby současného mluveného čínského jazyka a jeho vyhodnocení.

Cílem této práce je vyhotovení prozodického textu, který bude sloužit jako korpus pro následnou analýzu. Text korpusu rozčlením na menší jednotky, jakými jsou věty, kóla, segmenty a slabiky. Jako podklad pro tuto práci bude použita audionahrávka čtyř kapitol z *Učebnice čínské konverzace*. Celkový analyzovaný vzorek je 4348 znaků dlouhý a obsahuje 207 vět. V teoretické části své práce vymezím základní pojmy týkající se prozodické transkripce, lineárního a rytmického členění vět a tónové prominence. V praktické části text korpusu vyhodnotím a výsledky se pokusím zobecnit. Pozornost bude věnována rychlosti promluvy, analýze segmentů, iktovým slabikám, rytmickým sledům a rytmickým tendencím v rámci kól. Cílem této práce je identifikace nejproduktivnějších kombinací rytmických sledů v rámci největších analyzovaných jednotek jimiž jsou kóla.

2 Teoretická část

V této části práce vymezím základní pojmy prozodické transkripce, které se nadále objeví v části praktické. Budu se zabývat pojmy jakými jsou lineární větné členění, sedm stupňů prominence, rytmické členění vět a přízvukovost. Pozornost budu také věnovat samotné prozodické transkripci Oldřicha Švarného a pojmům jakými jsou descendentní, ascendentní a akronymický rytmus.

2.1 Prozodická transkripce čínštiny

Prozodická transkripce čínštiny využívá tzv. abecedu pīnyīn 拼音. Ta se v roce 1982 stala mezinárodní normou pro přepis čínštiny do latinky a nyní je užívána nejen v Číně, ale po celém světě. Pinyin není opravdovou transkripcí přesně zachycující všechny fonetické vlastnosti jazyka, proto je vhodnější na něj pohlížet jako na abecedu.¹ Prozodická transkripce na druhou stranu zachycuje rysy promluvy tak jak jej mluvčí v daném okamžiku a za daných okolností realizoval. Pomocí prozodických značek čtenář pozná, která slova byla spojena do úzce spjatých segmentů nebo na kterou slabiku byl kladen důraz. Podrobněji se bude prozodickými značkami zabývat kapitola 1.2.3. Podobu prozodické transkripce tak jak se vyskytuje v této práci vytvořil a zdokonalil Oldřich Švarný. K jejímu vytvoření ho inspirovalo několik publikací. První z nich byla učebnice *Beginning Chinese* jejímž autorem je John DeFrancis a byla vydána v roce 1963. Další publikace, která Švarného inspirovala byl slovník *Dictionary of Spoken Chinese* z roku 1966, ta ovšem nepoužívá abecedu pinyin. Každá výše zmíněná transkripce má svá specifika. Oldřich Švarný svou podobu transkripce v mnohém zdokonalil, rozlišuje například hned sedm stupňů prominence.² DeFrancis rozlišoval pouze tři stupně a prozodická transkripce slovníku *Dictionary of Spoken Chinese* nijak nevyznačovala členění věty na takty. Švarný zachycuje nejen tónovou prominencí slabik, ale také rytmické členění vět. První podoba jeho transkripce byla psána na stroji což skýtalo mnohá omezení. Prozodické značky musely být do textu dopsány ručně a transkripce za svého zrodu prošla mnohými revizemi.³ Oldřich Švarný se věnuje jejímu popisu ve své publikaci *Hovorová čínština v příkladech III*.

---

¹ KANE, str. 24, čl. 1.2.3

² viz 2.5 Sedm stupňů prominence

³ Nový Orient, str. 45–50.

2.2 Lineární větné členění

Čínská souvětí a věty se dělí na ucelené dílčí celky s ucelenou rytmickou strukturou. Věty lze členit na **kóla**,⁴ která bývají zakončena přeryvem představující pauzu o délce až 0,75 sekundy nebo i více. Hranice kól se často shodují s hranicemi věty. Pokud se přeryv nachází uprostřed věty, značí se čárkou. Průměrná délka kól je asi 6-7 slabik a tempo řeči na ni nemá výrazný vliv.⁵

Kóla lze dále členit, dle svého lexikálního složení a gramatické vazby, na ucelené dílčí celky zvané **segmenty**. Ty jsou navzájem spojeny spojovníkem.⁶ „Současným vyslovením všech segmentů v rámci kóla vzniká ucelenější **rytmický sled**.”⁷ Průměrná délka segmentů je 2,5 až 4,5 slabiky.⁸

2.3 Rytmičké členění vět

Čínština využívá pro členění věty rytmus v daleko větší míře než například český jazyk. Členění dané flektivními koncovkami a shodou v čínštině zcela chybí, proto je rytmus řeči velice důležitý. Rytmičké členění čínské věty je závislé na tempu řeči, logickém nebo kontrastivním zdůraznění určitého členu nebo délce věty. Důležitá je také míra expresivity, se kterou větu vyslovujeme.⁹

2.4 Přízvukovost slabik

Slabiky dělíme na iktové a neiktové. Iktové slabiky nazýváme **arze**, neiktové pak **theze**. „Jako iktovou slabiku, tj. arzi, označujeme slabiku tónickou, jež je prominentnější, relativně delší než slabiky předcházející nebo i následující v rámci segmentu.”¹⁰

Iktovost slabik je v mluvené řeči značně variabilní. Při pomalejším tempu řeči převažuje počet jednoiktových segmentů. Když se tempo řeči zrychlí, jednoiktové segmenty mají tendenci se navzájem spojovat a tvořit dvoj- a víceiktové segmenty. V tomto procesu mohou některé iktové slabiky pozbyť svou iktovost nebo se dokonce neutralizovat.¹¹

---

⁴ Jednotné číslo kólon.

⁵ PGČ, str. 9-10, čl. 1.2.1

⁶ PGČ, str. 10, čl. 1.2.2 a str. 11, čl. 1.2.2.3

⁷ PGČ, str. 10, čl. 1.2.2.1

⁸ Tamtéž, str. 10, čl. 1.2.2.1

⁹ PGČ, str. 9, čl. 1.1

¹⁰ PGČ, str. 11, čl. 1.2.2.2

¹¹ HČP, str. 24, čl. 2.2

2.5 Sedm stupňů prominence

Čínské slabiky rozlišujeme podle prominence jejich tónů. Škála Oldřicha Švarného vyjadřuje plnost tónu a jeho přízvukovost:¹²

1. plně tónické se zvýrazněnou prominencí

- tučně a červeně vyznačená slabika

/jǐ-kǒu/

2. plně tónické arze

- určeno pozicí, v příkladu se jedná o první a poslední slabiku

/àoluómòcí/

3. plně tónické theze

- určeno pozicí, v příkladu se jedná o druhou a třetí slabiku

/àoluómòcí/

4. oslabeně tónické arze

- tón značen horním číselným indexem

/zhu⁴zai-nǎr/

5. oslabeně tónická theze

- tón značen dolním číselným indexem

/gōngzuo₄/

- začáteční slabika segmentu, ponechává se bez tónu

/ni-jiā/

6. atónické neutralizované

- poslední slabika příkladu, jedná se o v dané situaci neutralizovaný tón, ponechávají se bez označení tónu

/dou¹-you/

7. atónické atónové

- nenesou žádný tón, vždy ponechané bez tónu

/le/

---

¹² PGČ, str. 11, čl. 1.3

2.6 Descendentní rytmus

Descendentní (sestupný) rytmus identifikujeme tak, že za slabikou jež je nositelem iktu (arze) následuje slabika neiktová (theze). V případě, že za iktovou slabikou následuje thezí více, jsou většinou reprezentovány atónickými slabikami jejichž prominence je méně často sestupná. Descendentnímu sledu může předcházet předklonka (proklitikum).¹³

1. descendentní rytmický sled

- iktus na první slabice

/dou¹-you/

/mèimei/

/gōngzuo₄/

2. descendentní rytmický sled s předklonkou

- iktus na druhé slabice

/na-wo³men/

/ni-mǔqin/

/qu-wèn-wen/

2.7 Ascendentní rytmus

Při ascendentním (vzestupném) rytmu se před arzí vyskytují neiktové slabiky. Pokud je prominence poslední slabiky zvýrazněná nebo se v jednom segmentu vyskytují dva po sobě jdoucí plné tóny, stojí iktus na slabice druhé.¹⁴ Na takový rytmický sled lze pohlížet jako na ascendentní nebo zde lze také použít akronymické pravidlo.¹⁵ Ve své analýze jsem se rozhodla, že obdobné segmenty budu považovat za ascendentní.

V případě, že se theze nachází před i po iktové slabice, pohlížíme na segment jako na vzestupný s příklonkou nebo příklonkami.¹⁶

---

¹³ PGČ, str. 13, čl. 1.4.1.1

¹⁴ HČP III, str. 54, čl. 6

¹⁵ viz 2.8 Akronymický rytmus

¹⁶ PGČ, str. 13, čl. 1.4.1.1

1. ascendentní rytmický sled

- iktus na poslední slabice

/zhu-ni³/

2. ascendentní se dvěma plně tónickými slabikami a se zvýrazněně tónickou slabikou

- iktus na slabice druhé nebo zvýrazněně tónické

/yīnggāi/

/jiémǐn/

3. ascendentní rytmický sled s příklonkou

- iktus na druhé slabice

/guān-mén-le/

2.8 Akronymický rytmus

Akronymický rytmus vychází z rytmu českých akronymických zkratk jakými jsou například ČR nebo ČD. Toto pravidlo se uplatňuje v případě troj- a čtyřslabičných rytmických sledů. Iktus vždy připadá na poslední a první slabiku. V případě trojslabičných segmentů je nejméně prominentní slabika druhá, v případě segmentů čtyřslabičných potom slabika druhá a třetí. Rozdíl mezi mírou prominence poslední a první slabiky není dostatečně výrazný nato, abychom poslední slabiku označili jako zvýrazněně tónickou. V takových případech se jednoduše řídíme tzv. **akronymickým pravidlem**.¹⁷ Trojslabičný segment s akronymickým rytmem se nazývá krétický. Čtyřslabičný segment složený z kombinace descendentního a ascendentního sledu se nazývá choriambický.¹⁸

1. akronymický rytmus krétický

- iktus na poslední a první slabice

/bǐjiao-hao³/

/bu⁴-gan-dāng/

/yàoburán/

---

¹⁷ PGČ, str. 12, čl. 1.3.1.1

¹⁸ HČP III, str. 42, čl. 4.2.1

2. akronymický rytmus choriambický

- čtyřslabičný segment – kombinace descendentního a ascendentního sledu
/shēngri-lǐwù/
/shēngri-dàngāo/
/zhè⁴-shì-jíémǐn/

3 Praktická část

V této části se budu věnovat popisu a postupu zhotovení korpusu, který je základem mé bakalářské diplomové práce. Na základě něj provedu analýzu prozodické transkripce čínského mluveného textu, kterou vyhodnotím a pokusím se z ní vyvodit závěry. Je důležité, aby analyticky vyhodnocená data analýzy byla následně vyložena z lingvistického pohledu.¹⁹ Nejprve se zaměřím na lineární větné členění, jednotlivé věty rozčlením na dílčí celky jakými jsou kóla, segmenty a slabiky. Vyhodnotím jejich četnost a průměrnou délku a spočítám délku promluvy. V další části provedu analýzu rytmického členění vět. Zde se zaměřím na iktovost jednotlivých segmentů a jejich rytmické tendence. Stejný postup zvolím při analýze kól. Tato část mé práce bude propojena s částí teoretickou.

3.1 Korpus

3.1.1 Metody a postupy zhotovení korpusu

Analyzovaný text zahrnuje čtyři kapitoly z prvního dílu *Učebnice čínské konverzace*. Autory učebnice jsou David Uher, David Vykoukal a Liu Xuemin. V textu jsou obsažena cvičení zaměřená na slovní zásobu a skladbu vět. Většina z nich představuje monologické věty s jedním cvičením zaměřeným na procvičování dialogu. Nahrávka textu byla realizována rodilou mluvčí pekingštiny paní Li Ruixia Michalíkovou.

---

¹⁹ OČČ, str. 9

Korpusem této diplomové práce je přepis výše zmíněné audionahrávky do prozodické transkripce. Prvním krokem práce na korpusu byl **přepis** nahrávky v abecedě **pinyin** bez tónových značek. Ten byl poté za pomoci opakovaného poslechu audionahrávky doplněn o **tónové značky** a byla v něm vyznačena **prominence** určitých slabik.²⁰ Podle rytmu promluvy byla slova vyslovená v rámci uceleného rytmického sledu spojena spojovníkem v jeden **segment**.²¹ **Hranice kól** většinou korespondují s hranicemi věty, pokud se jejich hranice vyskytla uvnitř věty, byla vyznačena čárkou.²²

3.1.2 Výsledná podoba korpusu

V nahrávce se vyskytly věty, které mluvčí vyslovila chybně nebo duplikovaně. Tyto věty nejsou pro analýzu relevantní, byly z ní vyňaty a v korpusu samotném jsou uváděny v závorkách. Pro zápis prozodického textu jsem použila font `Courier new`, který je běžně užíván v prozodické transkripci prof. Švarného. Všechna slova jsou psána malým písmem což společně s výše zmíněným fontem umožňuje přehlednost textu a snadnější ruční zápis prozodických značek.

Korpus byl také opatřen přepisem do znaků a doslovným českým překladem. Ten jsem se co nejvíce snažila přiblížit prozodickým charakteristikám dané věty, proto se může českému čtenáři zdát krkolomný. Čínská osobní jména jsou přeložena za pomoci české transkripce.

---

²⁰ PGČ, str. 11, čl. 1.3

²¹ PGČ, str. 11, čl. 1.2.2.3

²² viz 2.2 Lineární větné členění

Prozodická transkripce:

kuòzhǎn

1. kǒu. **jǐ**-kǒu? jǐ-kou-ren²? you-jǐ-kou-ren²? ni-jiā you-jǐ-kou-ren²? (ni-jiā you-jǐ-kou-ren²?)
2. rén. shénme-ren²? you-shénme-ren²? dōu-you shénme-ren²? ni-jiā dou¹-you shénme-ren²? (ni-jiā dou¹-you shénme-ren²?)

Překlad:

Rozviňte

1. Členů. **Kolik** lidí? Kolik lidí? Má kolik lidí? Kolik má tvoje rodina lidí?
2. Lidi. Jaké lidi? Má jaké lidi? Má jaké lidi? Jací lidé jsou ve tvé rodině?

Přepis ve znacích:

扩展

1. 口。 **几**口? 几口人? 有几口人? 你家有几口人? (你家有几口人?)
2. 人? 什么人? 有什么人? 都有什么人? 你家都有什么人? (你家都有什么人?)

Kapitola 8A

Prozodická transkripce:

tìhuàn

ni-jīā zhū⁴zai-nǎr? wo-jīā zhū⁴zai-běijīng. wo-jīā zhū⁴zai-pàdà. wo-jīā zhū⁴zai-chádà. wo-jīā zhū⁴zai àoluomocí. wo-jīā zhū⁴zai-wéiyěnnà. wo-jīā zhū⁴zai-huáshā. wo-jīā zhū⁴zai-bólín. wo-jīā zhū⁴zai-bùlagé. wo-jīā zhū⁴zai-shànghǎi. wo-jīā zhū⁴zai-guǎngzhōu. wo-jīā zhū⁴zai-bù'ernuò. (wo-jīā zhū⁴zai Bratislava)

Překlad:

Obměňte

Kde bydlí tvoje rodina? Moje rodina bydlí v Pekingu. Moje rodina bydlí na (půdě) Univerzity Palackého. Moje rodina bydlí na (půdě) Univerzity Karlovy. Moje rodina bydlí v Olomouci. Moje rodina bydlí ve Vídni. Moje rodina bydlí ve Varšavě. Moje rodina bydlí v Berlíně. Moje rodina bydlí v Praze. Moje rodina bydlí v Šanghaji. Moje rodina bydlí v Kantonu. Moje rodina bydlí v Brně. (Moje rodina bydlí v Bratislavě.)

Přepis ve znacích:

替换

你家住在哪儿? 我家住在北京。我家住在帕大。我家住在查大。我家住在奥洛穆茨。我家住在维也纳。我家住在华沙。我家住在柏林。我家住在布拉格。我家住在上海。我家住在广州。我家住在布尔诺。(我家住在布拉迪斯拉发。)

Kapitola 8A

Prozodická transkripce:

tiánkòng

1. sì-kou-ren². 2. wo-jiā zhu⁴zai-àoluomocí. 3. ni-jiā dou¹-you shénme-ren²? 4. ni-jiā zhu⁴zai-nǎr? 5. you-bàba, māma, gēge, mèimei, he-wǒ. 6. ni-jiā you-**jǐ**-kou-ren²? 7. huānyíng lai-wǒ-jiā-wánr. 8. **wǔ**-kǒu. 9. duì, wo-jiā zai-běijīng. 10. ni-jiā-ne? 11. ni-jiā zai-běijīng-ma?

Překlad:

Doplňte

1. Čtyři lidi. 2. Moje rodina bydlí v Olomouci. 3. Kdo všechno jsou členové tvé rodiny? 4. Kde bydlí tvoje rodina? 5. Jsou to tatínek, maminka, mladší bratr, starší sestra a já. 6. **Kolik** má tvoje rodina lidí? 7. Přijďte se k nám domů pobavit. 8. **Pět** lidí. 9. Ano, moje rodina je v Pekingu. 10. A tvoje rodina? 11. Je tvoje rodina v Pekingu?

Přepis ve znacích:

填空

1. 四口人。 2. 我家住在奥洛穆茨。 3. 你家都有什么人？ 4. 你家住在哪儿？ 5. 有爸爸，妈妈，哥哥，妹妹，和我。 6. 你家有几口人？ 7. 欢迎来我家玩儿。 8. **五**口。 9. 对，我家在北京。 10. 你家呢？ 11. 你家在北京吗？

Prozodická transkripce:

huídá

1. ni-jia you-ji-kou-ren²? si-kou-ren². 2. ni-jia zhu⁴zai-nar? wo-jia zhu⁴zai àoluomoci². 3. huānyíng-lai wǒ-jia-wánr. hǎo, xièxie. 4. ni-jia you-ji-kouren²? **wǔ**-kǒu.

(5) ni-jia zai-běijīng-ma? duì, wo-jia zai-běijīng. 6. ni-jia dou¹-you shénme-ren²? you-bàba, māma, gēge, mèimei he-wǒ.

Překlad:

Reagujte

1. Kolik má tvoje rodina lidí? Čtyři lidé. 2. Kde bydlí tvoje rodina? Moje rodina bydlí v Olomouci. 3. Přijďte se k nám domů pobavit. Dobře, děkuji. 4. Kolik má tvoje rodina lidí? **Pět** lidí. (5) Je tvoje rodina v Pekingu? Ano, moje rodina je v Pekingu. 6. Kdo všechno jsou členové tvé rodiny? Jsou to tatínek, maminka, mladší bratr, starší sestra a já.

回答

1. 你家有几口人? 四口人。 2. 你家住在哪儿? 我家住在奥洛穆茨。 3. 欢迎来我家玩儿。 好, 谢谢。 4. 你家有几口人? **五**口。 (5) 你家在北京吗? 对, 我家在北京。 6. 你家都有什么人? 有爸爸, 妈妈, 哥哥, 妹妹, 和我。

Kapitola 8A

Prozodická transkripce:

fānyì

A

1. huānyíng-lai wǒ-jia-wánr. 2. ni-jiā zhu⁴zai-nǎr? 3. duì, wo-jiā zai-běijīng. 4. ni-jiā-ne? 5. wo-jiā zhu⁴zai àoluómòcí. 6. ni-jiā dou¹-you shénme-ren²? 7. ni-jiā zai-běijīng-ma? 8. ni-jiā you-jǐ-kou-ren²?

Překlad:

Přeložte

A

1. Přijďte se k nám domů pobavit. 2. Kde bydlí tvoje rodina? 3. Ano, moje rodina je v Pekingu. 4. A tvoje rodina? 5. Moje rodina bydlí v Olomouci. 6. Kdo všechno jsou členové tvé rodiny? 7. Je tvoje rodina v Pekingu? 8. Kolik má tvoje rodina lidí?

Přepis ve znacích:

翻译

A

1. 欢迎来我家玩儿。 2. 你家住在哪儿? 3. 对, 我家在北京。 4. 你家呢? 5. 我家住在奥洛穆茨。 6. 你家都有什么人? 7. 你家在北京吗? 8. 你家有几口人?

Kapitola 8A

Prozodická transkripce:

fānyì

B

1. ni-jīā zhū⁴zai-nǎr? 2. duì, wǒ-jīā zai-běijīng. 3. ni-jīā yǒu-jǐ-kǒu-rén²? 4. huānyíng-lai wǒ-jīa-wánr. 5. ni-jīā-ne? 6. ni-jīā dōu¹-yǒu shénme-rén? 7. ni-jīā zai-běijīng-ma? 8. wǒ-jīā zhū⁴zai àoluómocí.

Překlad:

Přeložte

B

1. Kde bydlí tvoje rodina? 2. Ano, moje rodina je v Pekingu. 3. Kolik má tvoje rodina lidí? 4. Přijďte se k nám domů pobavit. 5. A tvoje rodina? 6. Kdo všechno jsou členové tvé rodiny? 7. Je tvoje rodina v Pekingu? 8. Moje rodina bydlí v Olomouci.

Přepis ve znacích:

翻译

B

1. 你家住在哪儿? 2. 对, 我家在北京。 3. 你家有几口人? 4. 欢迎来我家玩儿。 5. 你家呢? 6. 你家都有什么人? 7. 你家在北京吗? 8. 我家住在奥洛穆茨。

Kapitola 8B

Prozodická transkripce:

kuòzhǎn

1. nǎr? zai-nǎr? zai-nǎr-gongzuo⁴? fùqin zai-nǎr-gongzuo⁴?
ni-fùqin zai-nǎr-gongzuo⁴? (ni-fùqin zai-nǎr-gongzuo⁴?)
2. gongzuo⁴. shénme-gongzuo⁴? zuo-shénme gongzuo⁴? fùqin
zuo-shénme-gongzuo⁴? ni-fùqin zuo-shénme-gongzuo⁴? (ni-
-fùqin zuo-shénme-gongzuo⁴?)

Překlad:

Rozviňte

1. Kde? Kde? Kde pracuje? Kde pracuje otec? Kde pracuje tvůj otec?
2. Práci. Jakou práci? Dělá jakou práci? Otec dělá jako práci? Jako práci dělá tvůj otec?

Přepis ve znacích:

扩展

1. 哪儿? 在哪儿? 在哪儿工作? 父亲在哪儿工作? 你父亲在哪儿工? 。
2. 工作。什么工作? 做什么工作? 父亲做什么工作? 你父亲做什么工作? (你父亲做什么工作。)

Prozodická transkripce:

tìhuàn

ni-fùqīn zai-nǎr-gongzuo⁴. (ta-zài pa⁴laci-jī-daxue²
gongzuo⁴.) ta¹-zai-yīyuan gongzuo⁴. ta¹-zai-fànguǎnr
gongzuo⁴. ta¹-zai-shūdiàn₄ gongzuo⁴. ta¹-zai-dàxue₂ gongzuo⁴.
ta¹-zai-yàodiàn gongzuo⁴. ta¹-zai-gōngsī gongzuo⁴. ta¹-zai-
-lǚguǎn gongzuo⁴. ta¹-zai-xuéxiào gongzuo⁴. ta¹-zai-jiàoshì
gongzuo⁴. ta¹-zai-fàndiàn gongzuo⁴. ta¹-zai-shípīndiàn
gongzuo⁴. ta-zài chāoshì gongzuo⁴.

Překlad:

Obměňte

Kde pracuje tvůj otec? Pracuje v nemocnici. Pracuje v restauraci. Pracuje v knihkupectví. Pracuje na vysoké škole. Pracuje v lékárně. Pracuje ve firmě. Pracuje v hotelu. Pracuje ve škole. Pracuje ve třídě. Pracuje v restauraci. Pracuje v obchodě s potravinami. Pracuje v supermarketu.

Přepis ve znacích:

替换

你父亲在哪儿工作。(他在帕拉茨基大学工作。)他在医院工作。他在放官儿工作。
他在书店工作。他在大学工作。他在药店工作。他在公司工作。他在旅馆工作。
他在学校工作。他在教室工作。他在饭店工作。他在食品店工作。他在超市工作。

Kapitola 8B

Prozodická transkripce:

tiánkòng

1. wo-fùqin shi-lǎoshī. 2. ni-fùqin gōngzuo-ma? 3. ta¹-zai-
-jiāli zuo-jiāwù. 4. ni-fùqin zai-nǎr-gōngzuo⁴? 5. ta-bù-
-gōngzuo⁴. 6. ni-mǔqin yě-gōngzuo⁴-ma? 7. zai-pàlacijī-
-daxue². 8. ni-fùqin zuo-shénme-gōngzuo⁴?

Překlad:

Doplňte

1. Můj otec je učitel. 2. Pracuje tvůj otec? 3. Doma dělá domácí práce. 4. Kde pracuje tvůj otec? 5. Nepracuje. 6. Tvoje matka také pracuje? 7. Na Univerzitě Palackého. 8. Jakou práci dělá tvůj otec?

Přepis do znaků:

填空

1. 我父亲是老师。2. 你父亲工作吗? 3. 她在家里做家务。4. 你父亲在哪儿工作? 5. 他不工作。6. 你母亲也工作吗? 7. 在帕拉茨基大学。8. 你父亲做什么工作?

Prozodická transkripce:

huídá

1. ni-fùqin zai-nǎr-gongzuo⁴? zai-pàlaci-jī-daxue². 2. ni-mǔqin yě-gongzuo⁴-ma? **tā** bù-gongzuo⁴, ta¹-zai-jiāli zuo-jiāwù. 3. ni-fùqin zuo-shénme-gongzuo⁴? wo-fùqin shi-lǎoshī. 4. ni-fùqin gōngzuo-ma? gōngzuo₄.

Překlad:

Reagujte

1. Kde pracuje tvůj otec? Na Univerzitě Palackého. 2. Tvoje matka také pracuje? **Ona** nepracuje, doma dělá domácí práce. 3. Jakou práci dělá tvůj otec? Můj otec je učitel. 4. Pracuje tvůj otec? Pracuje.

Přepis do znaků:

回答

1. 你父亲在哪儿工作? 在帕拉茨基大学。2. 你母亲也工作吗? **她**不工作, 他在家里做家务。3. 你父亲做什么工作? 我父亲是老师。4. 你父亲工作吗? 工作。

Kapitola 8B

Prozodická transkripce:

fānyì

A

1. ni-mǔqīn yě-gōngzuò⁴-ma? 2. wǒ-fùqīn zài-pàlácījī-dàxué² gōngzuò⁴.
3. ni-fùqīn zuò-shénme-gōngzuò⁴? 4. ni-fùqīn gōngzuò-ma?
5. tā-bù-gōngzuò⁴, tā¹-zài-jiāli zuò-jiāwù.
6. ni-fùqīn zài-nǎr-gōngzuò⁴? 7. wǒ-fùqīn shì-lǎoshī.
8. gōngzuò⁴.

Přeložte

A

1. Tvoje matka také pracuje? 2. Můj otec pracuje na Univerzitě Palackého. 3. Jakou práci dělá tvůj otec? 4. Pracuje tvůj otec? 5. Nepracuje, doma dělá domácí práce. 6. Kde pracuje tvůj otec? 7. Můj otec je učitel. 8. Pracuje.

Přepis do znaků:

翻译

A

1. 你母亲也工作吗? 2. 我父亲在帕拉茨基大学工作。3. 你父亲做什么工作?
4. 你父亲工作吗? 5. 她不工作, 她在家里做家务。6. 你父亲在哪儿工作?
7. 我父亲是老师。 8. 工作。

Kapitola 8B

Prozodická transkripce:

fānyì

B

1. wo-fùqin shi-lǎoshī. 2. **tā** bù-gongzuo⁴, ta¹-zai-jiāli zuo-jiāwù. 3. ni-fùqin gōngzuo-ma? 4. wo-fùqin zai-pàlaci-jī-daxue² gongzuo⁴. 5. ni-mǔqin yě-gongzuo⁴-ma? 6. gōngzuo⁴. 7. ni-fùqin zai-nǎr-gongzuo⁴? 8. ni-mǔqin zuo-shénme gōngzuo?

Překlad:

Přeložte

B

1. Můj otec je učitel. 2. **Ona** nepracuje, doma dělá domácí práce. 3. Pracuje tvůj otec? 4. Můj otec pracuje na Univerzitě Palackého. 5. Tvoje matka také pracuje? 6. Pracuje. 7. Kde pracuje tvůj otec? 8. Jakou práci dělá tvůj otec?

翻译

B

1. 我父亲是老师。 2. **她**不工作，他在家里做家务。 3. 你父亲工作吗？ 4. 我父亲在在帕拉茨基大学工作。 5. 你母亲也工作吗？ 6. 工作。 7. 你父亲在哪儿工作？ 8. 你母亲做什么工作？

Prozodická transkripce:

kuòzhǎn

1. hǎo. bǐjiao-hao³. wǎnshang bǐjiao-hao³. wǎnshang-qù
bǐjiao-hao³. (wǎnshang-qù bǐjiao-hao³.)

2. zhǔnbèi. zhǔnbei-lǐwù. (zhǔnbei-lǐwù.) wǒmen zhǔnbei-
-lǐwù. wǒmen-dei³ zhǔnbei-lǐwù. na-wǒmen-dei³ zhǔnbei-lǐwù.
na-wǒmen dei³-zhunbèi lǐwù-a. (na-wǒmen dei³-zhunbèi lǐwù-
-a.)

Překlad:

Rozviňte

1. Dobré. Poměrně dobré. Večer poměrně dobré. Jít (tam) večer je poměrně dobré.
2. Připravít. Připravít dárek. Připravíme dárek. Musíme připravit dárek. To musíme připravit dárek. Tak to musíme připravit dárek.

Přepis do znaků:

扩展

1. 好。比较好。晚上比较好。晚上去比较好。(晚上去比较好。)
2. 准备。准备礼物。(准备礼物。)我们准备礼物。我们得准备礼物。那我们得准备礼物。那我们得准备礼物啊。(那我们得准备礼物啊。)

Prozodická transkripce:

tìhuàn

1. na-wǒmen-yīnggāi qu-zhùhe-zhu⁴he. na-wǒmen-yīnggāi qu-zhǔnbei-zhun³bei. na-wǒmen-yīnggāi qu-dǎting-da³ting. na-wǒmen-yīnggāi qu-fāngbian-fang¹bian. na-wǒmen-yīnggāi qu-xuéxi-xue²xi. na-wǒmen-yīnggāi qu-huàn-huan. na-wǒmen-yīnggāi qu-shuō-shuo. na-wǒmen-yīnggāi qu-wèn-wen. na-wǒmen-yīnggāi qu-bāng-bang. na-wǒmen-yīnggāi qu-zhǎo-zhao₃.

Překlad:

Obměňte

1. Tak to musíme jít popřát. Tak to musíme jít připravit. Tak to se musíme jít zeptat. Tak to musíme jít na toaletu. Tak to musíme jít studovat. Tak to se musíme jít převléknout. Tak to musíme jít říct. Tak to se musíme jít zeptat. Tak to musíme jít pomoci. Tak to musíme jít hledat.

Přepis do znaků:

替换

1. 那我们应该去祝贺祝贺。那我们应该去准备准备。那我们应该去打听打听。那我们应该去方便方便。那我们应该去学习学习。那我们应该去欢欢。那我们应该去说说。那我们应该去问问。那我们应该去帮帮。那我们应该去找找。

Prozodická transkripce:

tìhuàn

2. wó³men-gǎnkuai qu-chāoshi-mǎi-ba, yàoburán jiu-guān-ménr-le. wó³men-gǎnkuai qu-chāoshi-mǎi-ba, yàoburán jiu-xià-yǔ-le. wó³men-gǎnkuai qu-chāoshi-mǎi-ba, yàoburán jiu-xià-xuě le. wó³men-gǎnkuai qu-chāoshi-mǎi-ba, yàoburán jiu-wǎn-le. wó³men-gǎnkuai qu-chāoshi-mǎi-ba, yàoburán jiu-láibuji²-le.

Překlad:

Obměňte

2. Pojd'me to rychle jít koupit do supermarketu, jinak nám zavřou. Pojd'me to rychle jít koupit do supermarketu, jinak začne pršet. Pojd'me to rychle jít koupit do supermarketu, jinak začne sněžit. Pojd'me to rychle jít koupit do supermarketu, jinak bude už pozdě. Pojd'me to rychle jít koupit do supermarketu, jinak to už nestihneme.

Přepis do znaků:

替换

2. 我们赶快去超市买吧, 要不然就关门儿了。我们赶快去超市买吧, 要不然就下雨了。 我们赶快去超市买吧, 要不然就下雪了。 我们赶快去超市买吧, 要不然就完了。 我们赶快去超市买吧, 要不然就来不及了。

Prozodická transkripce:

tiánkòng

1. na-wo³men dei-zhǔnbei lǐwù-a. 2. **shénme**-shi²hou-qù héshì? 3. shao-děng-yi-xia⁴, wo-qù-ná qiánbāo. 4. wo-qù-mǎi dàngāo. 5. jīntiān shi-guómíng-d-shēngrì. 6. wo³-qu-mǎi-jiǔ he-qiǎokelì. 7. na-wo³men-yīnggāi qu-zhùhe-zhu⁴he.
8. wo³men-gǎnkuai qu-chāoshi-mǎi-ba, yàoburán jiu-**gāi** guān-mén-le. 9. wǎnshang-qu⁴ bǐjiao-hao³.

Překlad:

Doplňte

1. Tak to musíme připravit dárek. 2. **Kdy** tam bude vhodné zajít? 3. Počkej chvíli, přinesu peněženku. 4. Půjdu koupit dort. 5. Dnes má Kuo-ming narozeniny.
6. Půjdu koupit alkohol a čokoládu. 7. Tak to mu musíme jít popřát. 8. **Mohou** nám zavítit supermarket, pojďme to jít rychle koupit. 9. Jít (tam) večer je poměrně dobré.

Přepis do znaků:

填空

1. 那我们得准备礼物啊。2. **什**么时候去合适? 3. 少等一下, 我去拿钱包。
4. 我去买蛋糕。5. 今天是国明的生日。 6. 我去买酒和巧克力。7. 那我们应该去祝贺祝贺。8. 我们赶快去超市买吧, 要不然就**该**关门了。9. 晚上去比较好。

Kapitola 20A

Prozodická transkripce:

huídá

1. na-wo³men dei-zhǔnbei lǐwù-a. wo³-qu-mǎi-jiǔ he-qiǎokeli.
2. **shén**me-shi²hou-què héshì? wǎnshang-qu⁴ bǐjiao-hao³.
3. jīntiān shi-guómíng-d-shēngrì. na-wo³men-yīnggāi què zhùhe-zhu⁴he.
4. na-wo³men dei-zhǔnbei lǐwù-a. wo³-qu-mai-dàngāo.

Překlad:

Reagujte

1. Tak to musíme jít připravit dárek. Půjdu koupit alkohol a čokoládu. 2. **Kdy** tam bude vhodné zajít? Jít (tam) večer je poměrně dobré. 3. Dnes má Kuo-ming narozeniny. Tak to musíme jít popřát. 4. T Tak to musíme jít připravit dárek. Půjdu koupit dort.

Přepis do znaků:

回答

1. 那我们得准备礼物啊。我去买酒和巧克力。2. 什么时候去合适？晚上去比较好。3. 今天是国明的生日。那我们应该去祝贺祝贺。4. 那我们得准备礼物啊。我去买蛋糕。

Prozodická transkripce:

fānyì

1. wo³-qu-mai-jiǔ he-qiǎokelì. 2. **shén**me-shí²hou-qù héshì?
3. shao-děng-yì-xià⁴, wo³-qu-ná qiánbāo. 4. nǐ-zhīdao-ma?
- jīntiān shì-guómíng-d shéngrì. 5. nǎ-wo³men dei-zhǔnbèi
- lǐwù-a. 6. jīntiān shì-zhōumò, wǎnshang-qu⁴ bǐjiao-hao³.
7. wo³-qu-mai-dàngāo. 8. zǒu-ba. 9. nǎ-wo³men-yīnggāi qu-
- zhùhe-zhū⁴he. 10. zǒu-ba, wo³men-gǎnkuai qu-chāoshi-mǎi-
- ba, yàoburán jiù-gāi-guān-mén-le.

Překlad:

Přeložte

1. Půjdu koupit alkohol a čokoládu. 2. **Kdy** (tam) bude vhodné zajít? 3. Počkej chvíli, přinesu peněženku. 4. Věděl jsi? Dnes má Kuo-ming narozeniny. 5. Tak to musíme jít připravit dárek. 6. Dnes je víkend, nejlepší bude (za ním) zajít večer. 7. Půjdu koupit dort. 8. Pojd'me. 9. Tak to musíme jít popřát. 10. Pojd'me to rychle koupit do supermarketu, jinak nám zavřou.

Přepis do znaků:

翻译

1. 我去买酒和巧克力。2. **什**么时候去合适? 3. 少等一下, 我去拿钱包。
4. 你知道吗? 今天是国明的生日。5. 那我们得准备礼物啊。6. 今天是周末, 晚上去比较好。7. 我去买蛋糕。8. 走吧。9. 那我们应该去祝贺祝贺。10. 走吧, 我们赶快去超市买吧, 要不然就该关门了。

Prozodická transkripce:

kuòzhǎn

1. dàngāo. shēngri-dàngāo. shì⁴ shēngri-dàngāo. zhe⁴-shì shēngri-dàngāo. zhe⁴-shì-wǒ-d shēngri-dàngāo. zhe⁴-shì-wǒ-mǎi-d shēngri-dàngāo. zhe⁴-shì-wǒ gei-nǐ-mai-d shēngri-dàngāo. zhe⁴-shì-wǒ gei-nǐ-mai-d shēngri-dàngāo.

2. lǐwù₄. shēngri-lǐwù. gei-nǐ-d shēngri-lǐwù. sòng-gei-ni³-d shēngri-lǐwù. shì sòng-gei-ni³-d shēngri-lǐwù. zhe⁴-shì sòng⁴-gei-nǐ-d shēngri-lǐwù. zhe⁴-shì-táng-mù sòng-gei-ni³-d shēngri-lǐwù. (zhe⁴-shì-táng-mù sòng-gei-ni³-d shēngri-lǐwù.)

Překlad:

Rozviňte

1. Dort. Narozeninový dort. Je narozeninový dort. To je narozeninový dort. To je **můj** narozeninový dort. To je narozeninový dort, který jsem koupila. To je narozeninový dort, který jsem ti koupila **já**. To je narozeninový dort, který jsem ti koupila.

2. Dárek. Narozeninový dárek. Narozeninový dárek pro tebe. Narozeninový dárek co jsi dostal. Je narozeninový dárek co jsi dostal. To je narozeninový dárek co jsi dostal. To je narozeninový dárek co jsi dostal od Tomáše.

Přepis do znaků:

扩展

1. 蛋糕。生日蛋糕。是生日蛋糕。这是生日蛋糕。这是**我**的生日蛋糕。这是我买的生日蛋糕。这是**我**给你买的生日蛋糕。这是我给买的生日蛋糕。

2. 礼物。生日礼物。给你的生日礼物。送给你的生日礼物。是送给你的生日礼物。这是送给你的生日礼物。这是唐木送给你的生日礼物。(这是唐木送给你的生日礼物。)

Prozodická transkripce:

tiánkòng

1. zhe⁴-shi-**wǒ** gei³-ni-mǎi-d shēngri-dàngāo. 2. zhu-ni³-
-jiànkāng, xìngfú, yúkuài. 3. ni³men **tài**-kèqi-le. 4. zhu-
-ni³ shēngri kuàilè. 5. zhe⁴-shi-jié**mǐn** sòng-gei-ni³-d
shēngri-lǐwù.

Překlad:

Doplňtě

1. To je narozeninový dort, který jsem ti koupila **já**. 2. Přeji ti zdraví, štěstí a radost.
3. Jste **velice** zdvořilí. 4. Přeji ti všechno nejlepší k narozeninám. 5. To je narozeninový
dárek co jsi dostal od **Ťie-min**.

Přepis do znaků:

填空

1. 这是**我**给你买的生日蛋糕。2. 祝你健康，幸福，愉快。3. 你们**太**客气了。
4. 祝你生日快乐。5. 这是捷**敏**送给你的生日礼物。

Prozodická transkripce:

huídá

1. zhu-ni³ jiànkāng, xìngfú, yúkuài. xièxie. 2. zhe⁴-shi-
-jiémǐn sòng-gei-ni³-d shēngri-lǐwù. xièxie-ni³men. ni³men
tài-kèqi-le. 3. zhe⁴-shi-wǒ gei³-ni-mǎi-d shēngri-dàngāo.
bu⁴-gan-dāng. bu⁴-gan-dāng. 4. zhu-ni³ shēngri kuàilè.
xièxie.

Překlad:

Reagujte

1. Přeji ti zdraví, štěstí a radost. Děkuji. 2. To je narozeninový dárek co jsi dostal od
Tie-**min**. Děkuji vám. Jste **velice** laskaví. 3. To je narozeninový dort, který jsem ti
koupila. To si nezasloužím. To nemohu přijmout. 4. Přeji ti všechno nejlepší
k narozeninám. Děkuji.

Přepis do znaků:

回答

1. 祝你健康，幸福，愉快。谢谢。2. 这是捷**敏**送给你的生日礼物。谢谢你们。
你们**太**客气了。3. 这是我给你买的生日蛋糕。不敢当。不敢当。4. 祝你生日
快乐。谢谢。

Prozodická transkripce:

fānyì

1. xièxie. 2. zhe⁴-shi-jie^{mǐn} sòng-gei-ni³-d shēngri-lǐwù.
3. zhu-ni³ shēngri kuàile. 4. zhu-ni³ jiànkāng, xìngfú, yúkuài.
5. xièxie-ni³men. 6. bu⁴-gan-dāng, bu⁴-gan-dāng.
7. zhe⁴-shi-wǒ gei³-ni-mǎi-d shēngri-dàngāo. 8. ni³men **tài**-kèqi-le.

Překlad:

Přeložte

1. Děkuji. 2. To je narozeninový dárek co jsi dostal od Tě-**min**. 3. Přeji ti všechno nejlepší k narozeninám. 4. Přeji ti zdraví, štěstí a radost. 5. Děkuji vám. 6. To si nezasloužím. To nemohu přijmout. 7. To je narozeninový dort, který jsem ti koupila.
8. Jste **velice** zdvořilí.

Přepis do znaků:

翻译

1. 谢谢。2. 这是 **捷敏** 送给你的生日礼物。3. 祝你生日快乐。4. 祝你健康，幸福，愉快。5. 谢谢你们。6. 不敢当，不敢当。7. 这是我给你买的生日蛋糕。
8. 你们**太**客气了。

4 Analytická část

V této části bakalářské diplomové práce se budu věnovat vyhodnocení analytických údajů získaných z výše uvedeného korpusu. Budu čerpat z metod a postupů kvantitativní lingvistiky Marie Těšitelové, tak jak byly publikovány v jejích knihách *Kvantitativní lingvistika* a *O češtině v číslech*. Pro větší přehlednost budou výsledky analýzy prezentovány v absolutních i relativních hodnotách. Procentuální výsledky budou zaokrouhleny na jedno desetinné místo.

4.1 Rychlost promluvy

Co se fonetické stránky týče, čínština se od češtiny liší řadou specifíků. Jedním z nich je skutečnost, že čínština nezná protiklad dlouhých a krátkých samohlásek a pokud jsou prozodické podmínky stejné, všechny slabiky jsou stejně dlouhé. Jinak je tomu při vyjádření různých stupňů prominence slabik. Prominentnější slabiky prodlužujeme a méně prominentní zkracujeme.²³ V prozodickém přepisu nahrávky je zachycena realizace promluvy rodilé mluvčí pekingštiny paní Li Ruixia Michalíkové. Je nutno podotknout, že prozodická transkripce odráží aktuální podobu mluveného jazyka, která je závislá na mnoha faktorech, jakými jsou tempo řeči, expresivní nebo neutrální realizace vět, zdůraznění určitých větných členů nebo i délka samotné věty.²⁴ Při vyhodnocování rychlosti promluvy analyzovaného textu byly vyňaty věty, které v korpusu uvádím v závorce. Tyto věty jsou buď duplikací stejné realizace promluvy nebo jde o věty, které mluvčí vyslovila chybně a pro analýzu tedy nejsou relevantní. Jedná se zejména o českou výslovnost některých jmen českých měst. Zde je patrné, nakolik dobře mluvčí ovládá český jazyk, což se promítlo i do nahrávky textu.

---

²³ ÚSHČ, str. 36, čl. 2

²⁴ HČP III, str. 23, čl. 1

kapitola	délka nahrávky v sekundách	délka textu ve slabikách	průměrná rychlost slabiky /min.
8A	149	338	136,3
8B	146	350	144,0
20A	196	456	139,5
20B	123	263	128,3
text celkem	614	1407	137,5

Tabulka č. 1: Rychlost promluvy

Tabulka č. 1 nám ukazuje délku analyzovaných kapitol měřených v sekundách a délku textu ve slabikách. Celá nahrávka je dlouhá 614 sekund a obsahuje 1407 slabik. Mluvčí tedy průměrně vyslovila 137,5 slabik za minutu. Při podrobnější analýze jednotlivých kapitol můžeme pozorovat mírné odchylky od průměrné rychlosti promluvy. Nejvyšší odchylky vykazují kapitoly 8B a 20B. Kapitola 8B je nejrychleji realizovanou kapitolou co se rychlosti promluvy týče. Při podrobnějším zkoumání textů a jejich nahrávek jsem došla k závěru, že při čtení kapitoly 8B mluvčí chybovala nejvíce a z tohoto textu muselo být vyňato celkem 9 sekund nahrávky. Je to text obsahující výše zmíněné čínské názvy českých měst, kdy mluvčí při čtení použila českou výslovnost. Právě časté chybování mohlo mluvčí znervóznit natolik, že text začala číst rychleji. Tato kapitola také obsahuje pouze 2 tónicky zdůrazněné slabiky, které se ve výslovnosti prodlužují. Z kapitoly 20B byly vyňaty pouze 3 sekundy, které nebyly zařazeny do analýzy z důvodu duplicitní výslovnosti dvou po sobě jdoucích vět. V tomto případě tedy k chybě ze strany mluvčí nedošlo vůbec. Transkripce této kapitoly obsahuje 9 tónicky zdůrazněných slabik. Text ačkoliv krátký byl přečten plynule a s pečlivou výslovností.

5 Kvantitativní vyhodnocení prozodicky transkribovaného textu

Analyzovaný text zahrnuje čtyři kapitoly z prvního dílu *Učebnice čínské konverzace*. Autory učebnice jsou David Uher, Liu Xuemin a David Vykoukal. V textu jsou obsažena cvičení zaměřená na slovní zásobu a skladbu vět. Většina z nich představuje monologické věty s jedním cvičením zaměřeným na procvičování dialogu. Nahrávka textu byla realizována rodilou mluvčí pekingštiny paní Li Ruixia Michalíkovou. Tento text podrobím kvantitativní analýze, ve které se zaměřím na lineární a rytmické členění vět. Spočítám průměrnou délku vět, velikost kól, segmentů a

určím jejich polohu v rámci kóla. Zaměřím se také na rytmické sledy segmentů a rytmické tendence samotných kól. Nejmenší jazykovou jednotkou, kterou podrobím analýze budou segmenty. Výše vytyčené cíle se pokusím vyhodnotit, popsat a vyvodit z nich závěr.

5.1 Velikost analyzovaného textu

Transkribovaný text je 4348 znaků dlouhý. Údaje o četnosti vět, kól, segmentů, slov a slabik jsou uvedeny v tabulce č. 2. Tyto údaje budou dále použity pro kvantitativní vyhodnocení analyzovaného vzorku.

	Věty	Kóla	Segmenty	Slova	Slabiky
Absolutní četnost	207	241	445	987	1407
Průměrná délka ve slabikách	6,8	5,8	3,2	1,5	—

Tabulka č. 2: Velikost vět, kól a segmentů vzorku v přepočtu na slabiky

5.2 Průměrná délka věty

V analyzovaném korpusu se vyskytuje celkem 207 vět, viz tabulka č. 1. Průměrná věta je dlouhá:

- cca 1 kólon (v průměru 1,16). Ve vzorku se vyskytují věty o 1 až 5 kólech.
- cca 2 segmenty (v průměru 2,14). Nejkratší věta se skládá z 1 segmentu, ale vzorek také obsahuje věty o 5 segmentech.
- cca 5 slov (v průměru 4,8). Nejkratší věta odpovídá 1 slovu a nejvíce se v jedné větě vyskytuje 14 slov.
- cca 7 slabik (v průměru 6,8), od 1 až po 19 slabik.

5.3 Analýza rytmického členění textu

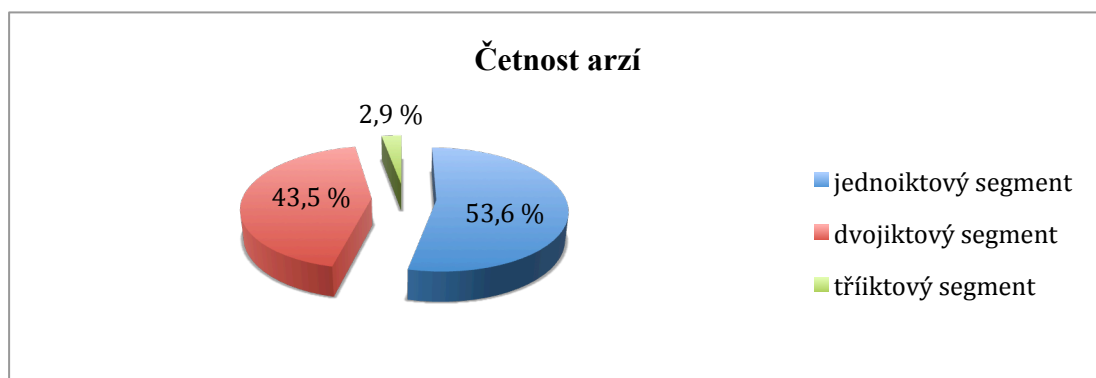
V této části analýzy se zaměřím na iktové slabiky, jejich četnost a polohu. Poloha iktových slabik má přímý vliv na rytmické členění jednotlivých segmentů. Segmenty tedy podrobím analýze rytmického členění a budu se zajímat o jejich polohu v rámci kóla, tedy jestli stojí na začátku, uprostřed nebo na konci kóla. Analýza segmentů bude následována kapitolou věnovanou rytmickým tendencím kól. Pokusím se popsat nejproduktivnější vzorce a uvedu jejich příklady.

5.4 Iktové slabiky

„Jako iktovou slabiku, tj. arzi označujeme slabiku tónickou, jež je prominentnější, relativně delší než slabiky předcházející nebo i následující v rámci segmentu.“²⁵ Iktová slabika může být jak plně tónická tak oslabeně tónická.²⁶

5.5 Četnost arzí

Segmenty existují jedno-, dvoj- a víceiktové. Průměrná délka segmentu se odvíjí od tempa promluvy, jednoiktové segmenty jsou typické pro pomalejší tempo řeči. Čím rychleji je promluva realizována, tím větší výskyt segmentů se dvěma nebo třemi ikty.²⁷ Jednoiktové slabiky tendenci se navzájem spojovat v segmenty dvoj- a víceiktové.²⁸

Graf č. 1

Jak nám ukazuje graf č. 1, v korpusu pozorujeme mírnou převahu jednoiktových segmentů s celkovým zastoupením 53,6 %. To je způsobeno skutečností, že se v analyzovaném vzorku vyskytuje 33,0 % jedno- a dvouslabičných segmentů, u kterých je možný iktus pouze na jedné slabice. Tabulka č. 2 ukazuje, že jednoiktové segmenty také tvoří větší část segmentů o třech slabikách.

²⁵ PGČ, str. 11, čl. 1.2.2.2

²⁶ Tamtéž, str. 11, čl. 1.2.2.2

²⁷ HČP III, str. 24, čl. 2.2

²⁸ PGČ, str. 10, čl. 1.2.2.1

segment	počet arzí	absolutní četnost	relativní četnost %
jednoslabičný	1	14	3,2
dvouslabičný	1	132	29,8
tříslabičný	1	79	17,8
	2	48	10,8
čtyřslabičný	1	13	2,9
	2	103	23,3
pěťslabičný	2	40	9,0
	3	8	1,8
šestslabičný	2	2	0,5
	3	1	0,2
sedmislabičný	3	4	0,9

Tabulka č. 3: Počet arzí

Tabulka č. 3 ukazuje segmenty různé velikosti a jejich počet arzí. Z uvedených údajů vyplývá, že v korpusu převládají dvouslabičné segmenty s jednou arzí, čtyřslabičné segmenty se dvěma arzemi, tříslabičné segmenty s jednou arzí a tříslabičné segmenty se dvěma arzemi. Tyto tři nejdominantnější segmenty společně pokrývají 81,7 % zkoumaného vzorku.

5.6 Segment

Segment je tvořen slabikami, které se buď píší dohromady nebo je spojujeme spojovníkem. „Dohromady píšeme slabiky v dvoj- a víceslabičných kompozitech a v modifikovaných slovesech, slovesa s připojenými vido-časovými ukazateli, zájmena a podstatná jména s připojeným ukazatelem plurality men, jména s jednoslabičnými záložkami shang a li, číslovky 11-99, objektová slovesa; se spojovníkem pak píšeme všechna slova, jež se seskupují v jeden segment.“²⁹

²⁹ PGČ, str. 11, čl. 1.2.2.3

5.7 Analýza segmentů

V této části analýzy nejdříve rozdělím segmenty do skupin dle počtu slabik. Každou skupinu dále rozčlením do kategorií podle počtu arzí a typu rytmického sledu, které popíši a pokusím se o jejich zobecnění. Zjistím, který rytmický sled je v dané skupině nejčetnější. U jednotlivých typů segmentů bude uváděna závorka s absolutním číslem výskytu daného typu segmentu.

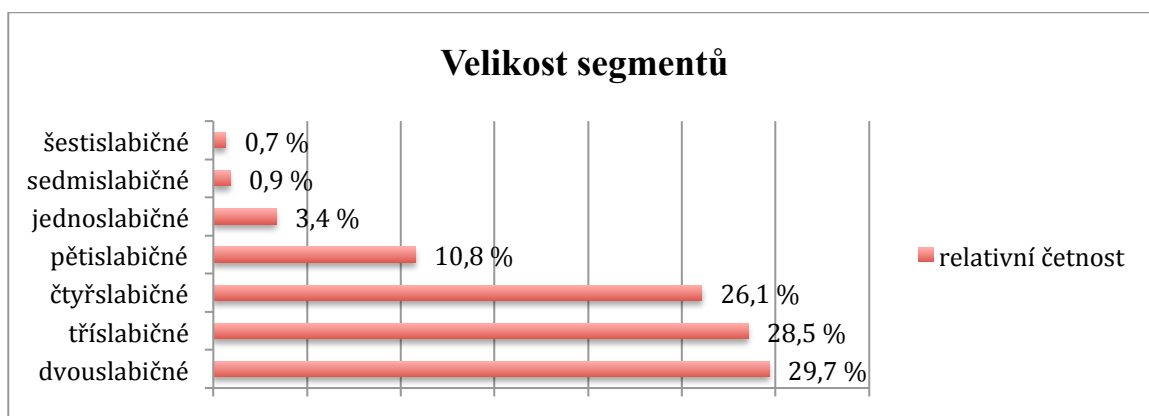
5.7.1 Velikost segmentů

počet slabik	absolutní četnost	relativní četnost %
jednoslabičný	15	3,4
dvouslabičný	132	29,7
tříslabičný	127	28,5
čtyřslabičný	116	26,1
pěťslabičný	48	10,8
šestislabičný	3	0,7
sedmislabičný	4	0,9

Tabulka č. 4: Velikost segmentů

Z tabulky č. 4 akcentuje nejméně zastoupená skupina šesti-, sedmi- a jednoslabičných segmentů. Společně představují pouze 5 % korpusu a jsou z velké části zastoupeny jednoslabičnými segmenty, které jsou typické pro úvodní cvičení každé z kapitol analyzovaného vzorku. Početně nejmenší je skupina sedmislabičných segmentů, která je reprezentována 4x opakovaným výrazem užitým v kapitole věnované procvičování názvů povolání.³⁰ Naopak tříslabičné segmenty jsou nejfrekventovanější skupinou korpusu.

³⁰ viz Korpus, kapitola 8B, cv. huída a cv. fānyi

Graf č. 2

Pohled na graf č. 2 nám prozradí, že korpus celkem obsahuje segmenty tvořené jednou až sedmi slabikami. Ojedinělost šesti-, sedmi- a jednoslabičných segmentů je zmíněna pod tabulkou č. 4. a vyplývá z ní, že v přirozené promluvě nejsou tyto segmenty běžné. Nejdominantnější skupinu tvoří segmenty dvoj-, tří- a čtyřslabičné. Jejich společné zastoupení pokrývá 84,3 % korpusu. Početně významná skupina je také reprezentována pěťslabičnými segmenty o četnosti 10,8 %. Průměrný segment je 3,2 slabiky dlouhý.

5.7.2 Jednoslabičné segmenty

1. Plně tónické (13, tj. 92,9 % jednoslabičných segmentů)

1.1. tvořící samostatný kólon v čele věty (5)

/duì, .../ 8A cv. fānyì A.3.

/hǎo, .../ 8A cv. huídá A.3.

1.2. stojící na začátku nebo uprostřed kóla (4)

/shì.../ 20B kuòzhǎn 2.

/...qù.../ 20A huídá 3.

/tā .../ 8B huídá 2.

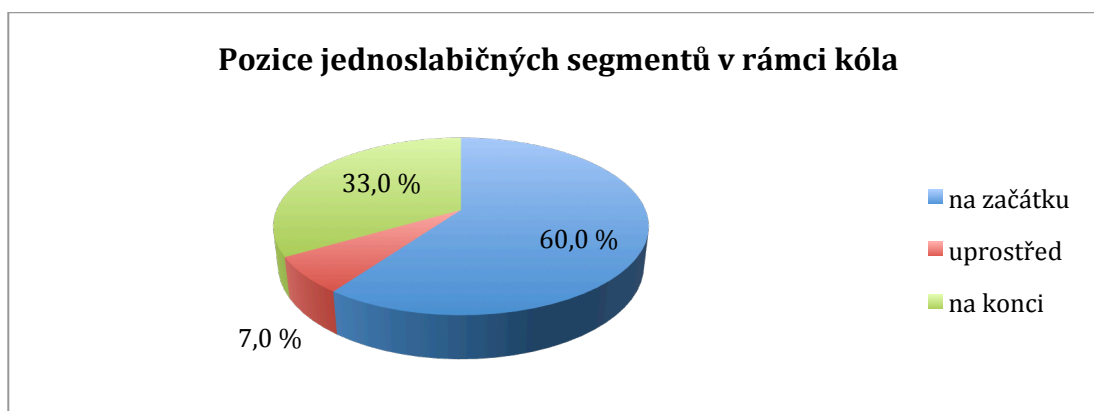
1.3. tvořící celou větu (4)

/kǒu./ 8A kuòzhǎn 1.

/rén./ 8A kuòzhǎn 2.

2. Oslabeně tónické na začátku kóla (1, tj. 7,1 % jednoslabičných segmentů)

/shì⁴.../ 20B kuòzhǎn 1.

Graf č. 3

Z grafu č. 3 je patrné, že 60 % jednoslabičných segmentů se nachází v pozici na začátku kóla. 40 % těchto segmentů se nachází na jeho začátku nebo uprostřed. Z grafu je zřejmé, že pozice uprostřed kóla je poměrně vzácná.

pozice v rámci kóla	absolutní četnost	relativní četnost %
na začátku	9	60,0
uprostřed	1	6,7
na konci	5	33,3

Tabulka č. 5: Pozice jednoslabičných segmentů v rámci kóla

V analyzovaném korpusu se nachází 15 jednoslabičných segmentů, což představuje pouze 3,4 % z celku.³¹ 13 z nich jsou segmenty plně tónické. 5 z plně tónických segmentů stojí v čele věty jako samostatný kólon. Jsou to kladné odpovědi na předchozí otázku. 4 segmenty stojí na začátku nebo uprostřed kóla a ve 4 případech segment stojí izolovaně a tvoří samostatnou větu. Jedná se především o slova ze cvičení *rozviňte*, která jsou později začleněna do delšího souvětí. V jednom případě se mezi jednoslabičnými segmenty objevuje segment oslabeně tónický a atónický. Oslabeně tónické segmenty stojící v čele věty často zastupují předklonku a i když je tento segment vysloven odděleně a není připojen pomlčkou, vyslovujeme ho jakoby by připojen byl. Jedná se především o osobní zájmena, adverbia, prepoziční slovesa apod.³² Jednoslabičná slova mají tendenci se dle gramatických vztahů a rytmických zákonitostí seskupovat do tzv. binárních dvojic nebo se mohou připojit k sousedícím dvoj- a víceslabičným sledům jako předklonky, ale také jako příklonky nebo slabiky iktové.³³ To umožňuje jejich vysokou variabilitu seskupování, ojedinele mohou také stát

³¹ viz Graf č. 2

³² PGČ, str. 12-13, čl. 1.3.2.1

³³ HČP III, str. 32, čl. 4

samostatně. Z tohoto důvodu nebudou dále do analýzy zahrnuty. Jednoslabičné segmenty nepředstavují žádný rytmický sled, proto v grafu uvádím pouze jejich polohu v rámci kóla. Podrobná analýza kól bude následovat v kapitole 5.8.

5.7.3 Dvouslabičné segmenty

Mohou mít iktus pouze na jedné slabice a obecně představují větší část jednoiktových segmentů.³⁴ V případě, že obě slabiky nesou plný tón, uplatňujeme akronymické pravidlo. Iktus tedy spočívá na slabice druhé a již se nijak nevyznačuje.³⁵ Dvoj- a víceslabičné segmenty s arzí na začátku nazýváme descendentní. K descendentním sledům se mohou připojovat předklonky. Segmenty s arzí na poslední slabice jsou ascendentní a mohou se k nim připojovat příklonky.³⁶

1. Descendentní rytmický sled (41, tj. 31,1 % dvouslabičných segmentů)

/xièxie/ 20B huídá 4.

/ni³men/ 20B tiánkòng 3.

/mèimei/ 8A huídá 6.

/lǐwu₄/ 20B kuòzhǎn 2.

/gōngzuo₄/ 8B huídá 4.

2. Ascendentní rytmický sled (91, tj. 68,9 % dvouslabičných segmentů)

/jīntiān/ 20A tiánkòng 5.

/jiu-**gāi**/ 20A tiánkòng 8.

/zhu-ni³/ 20B tiánkòng 4.

/xìngfú/ 20B huídá 1.

/gongzuo⁴/ 8B tìhuàn

---

³⁴ PGČ, str. 14, čl. 1.4.1.4

³⁵ HČP III, str. 54, čl. 6

³⁶ PGČ, str. 10, čl. 1.2.2

typ rytmického sledu	absolutní četnost	relativní četnost %
descendentní	41	31,1
ascendentní	91	68,9

Tabulka č. 6: Typy rytmických sledů dvouslabičných segmentů a jejich četnost

Tabulka č. 6. ukazuje, že mezi dvouslabičnými segmenty převládá ascendentní rytmický sled, který zaujímá 68,9 % všech dvouslabičných segmentů.

5.7.4 Tříslabičné segmenty

Mohou být jednoiktové descendentní, ascendentní nebo dvouiktové akronymické. Mezi sestupnými sledy převažují dvouslabičné sledy s předklonkou nebo tříslabičné descendentní sledy jako celek. Ascendentní tříslabičné sledy mohou být tvořeny dvouslabičným vzestupným sledem s příklonkou nebo ascendentním sledem jako celek. Descendentní sledy se vyskytují častěji než sledy ascendentní. Na počátku tříslabičného segmentu ascendentního rytmu stojí oslabeně tónické slovo. Pokud se toto slovo vysloví pečlivěji a jeho tón zesílí, stane se nositelem iktu a rytmus takového sledu se změní na akronymický.³⁷ Tříslabičný akronymický segment nazýváme krétický.³⁸

1. Jednoiktové segmenty (79, tj. 62,2 % tříslabičných segmentů)

1.1. jednoiktové descendentní s předklonkou (43)

- /you-bàba/ 8A tiánkòng 5.
- /dei-zhǔnbei/ 20A tiánkòng 1.
- /na-wo³men/ 20A tiánkòng 2.
- /qu-wèn-wen/ 20A tìhuàn 1.
- /ni-mǔqin/ 8B huídá 2.
- /wo-fùqin/ 8B tiánkòng 1.

1.2. jednoiktové descendentní jako celek (5)

- /shénme-ren/ 8A tiánkòng 3.
- /gōngzuo-ma/ 8B tiánkòng 2.

³⁷ PGČ, str. 15-16, čl. 1.4.1.5

³⁸ HČP III, str. 42, čl. 4.2.1

1.3. jednoiktové ascendentní s příklonkou (14)

/guān-mén-le/ 20A tiánkòng 8.

/jiu-wǎn-le/ 20A tìhuàn 2.

/gei-nǐ-d/ 20B kuòzhǎn 2.

/huānyíng-lai/ 8A huídá 3.

/ni-jiā-ne/ 8A tiánkòng 10.

1.4. jednoiktové ascendentní jako celek (17)

/shi-lǎoshī/ 8B huídá 3.

/zuo-jiāwù/ 8B huídá 2.

/wo-qù-mǎi/ 20A tiánkòng 4.

/zai-běijīng/ 8A fānyì B2.

2. Dvouiktový akronymický krétický (48, tj. 37,8 % tříslabičných segmentů)

/bǐjiao-hao³/ 20A kuòzhǎn 1.

/bu⁴-gan-dāng/ 20B huídá 1.

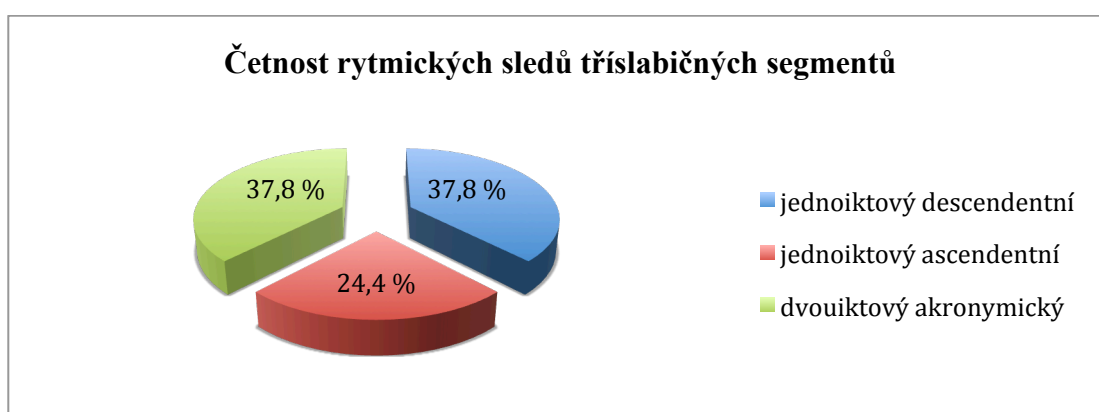
/yàoburán/ 20A fānyì 7.

/zhe⁴-shi-wǒ/ 20B kuòzhǎn 1.

/wǎnshang-qu⁴/ 20A tiánkòng 9.

/wǒmen-dei³/ 20A kuòzhǎn 2.

/wǒ-jia-wánr/ 8A fānyì A1.

Graf č. 4

Z grafu je zjevné, že jednoiktové segmenty se zastoupením 62,2 % převládají nad dvouiktovými akronymickými segmenty s četností 37,8 %. Četnost výskytu descendentního a dvouiktového akronymického rytmického sledu je shodná a činí

37,8 %. Nejméně dominantní je sled ascendentní se zastoupením 24,4 %. Poměru mezi descendentními, ascendentními a akronymickými rytmickými sledy můžeme rozumět jako 2 : 1 : 2.

5.7.5 Čtyřslabičné segmenty

Dělí se na jednoiktové descendentní a ascendentní, dvouiktové akronymické a dvouiktovou kombinaci dvou descendentních rytmických sledů. Jednoiktové mohou být kombinací dvou dvouslabičných sledů nebo se mohou vyskytovat jako kombinace dvouslabičných sledů s předklonkou a příklonkou.³⁹ Dvouiktové rytmické sledy se mohou vyskytovat jako sled akronymický nebo kombinace dvou descendentních sledů. Akronymické sledy lze rozlišit na krétické s předklonkou či příklonkou a choriambické. Jak již bylo zmíněno v kapitole 2.8, v případě že se v čtyřslabičném segmentu vedle sebe vyskytne sled dvouslabičný descendentní a ascendentní, nazýváme takový rytmus choriambický.⁴⁰

1. Jednoiktové segmenty (13, tj. 10,9 % čtyřslabičných segmentů)

1.1. jednoiktové descendentní s předklonkou a příklonkou (4)

/shi-guómíng-d/ 20A fānyì 4.

/ni-zhīdao-ma/ 20A fānyì 4.

/gei-nǐ-mai-d/ 20B kuòzhǎn 1.

1.2. jednoiktové descendentní jako celek (3)

/tài-kèqi-le/ 20B tiánkòng 3.

1.3. jednoiktové ascendentní s příklonkou (6)

/zai-běijīng-ma/ 8A tiánkòng 11.

/jiu-guān-ménr-le/ 20A tìhuàn 2.

/jiu-xià-yǔ-le/ 20A tìhuàn 2.

2. Dvouiktové segmenty (103, tj. 89,1 % čtyřslabičných segmentů)

2.1. dvouiktové akronymické krétické s předklonkou (25)

/zai-nǎr-gongzuo⁴/ 8B kuòzhǎn 1.

/shao-děng-yi-xia⁴/ 20A tiánkòng 3.

/he-qiǎokeli/ 20A tiánkòng 6.

³⁹ PGČ, str. 16-17, čl. 1.4.1.6

⁴⁰ HČP III, str. 42, čl. 4.2.1

2.2. dvouiktové akronymické krétické s příklonkou (15)

/yě-gongzuo⁴-ma/ 8B tiánkòng 6.

/zhe⁴-shi-wǒ-d/ 20B kuòzhǎn 1.

/sòng-gei-ni³-d/ 20B kuòzhǎn 2.

/gei³-ni-mǎi-d/ 20B kuòzhǎn 1.

2.3. dvouiktové akronymické choriambické (49)

/shēngri-lǐwù/ 20B kuòzhǎn 2.

/shēngri-dàngāo/ 20B kuòzhǎn 1.

/zhe⁴-shi-jiémǐn/ 20B tiánkòng 5.

/zhe⁴-shi-táng-mù/ 20B kuòzhǎn .

2.4. dvouiktová kombinace dvou descendentních sledů (17)

/wo³men-gǎnkuai/ 20A tìhuàn 2.

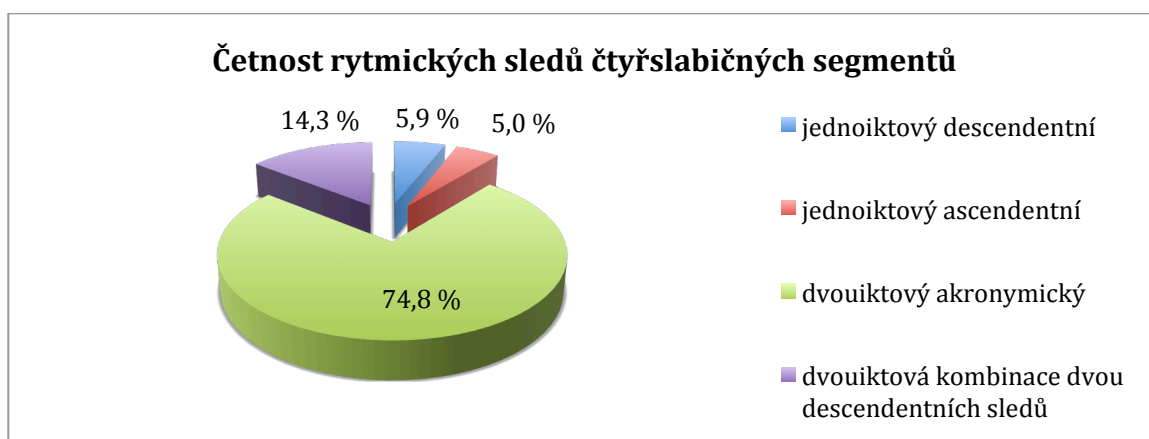
/ta¹-zai-jiāli/ 8B tiánkòng 3.

/xièxie-ni³men/ 20B fānyì 5.

/zhùhe-zhu⁴he/ 20A tìhuàn 1.

/ta¹-zai-shūdiàn₄/ 8B tìhuàn

/ta¹-zai-dàxue₂/ 8B tìhuàn

Graf č. 5

Graf č. 5 nám ukazuje, že mezi čtyřslabičnými segmenty 89,1 % převládají dvouiktové segmenty nad jednoiktovými. Dvouiktové segmenty se realizují akronymicky nebo se jedná o kombinaci dvou descendentních sledů. Jednoiktové segmenty zde zabírají 10,9 % všech čtyřslabičných segmentů.

typ rytmického sledu	absolutní četnost	relativní četnost %
jednoiktový descendentní s předklonkou a příklonkou	4	3,4
jednoiktový descendentní jako celek	3	2,5
jednoiktový ascendentní s příklonkou	6	5,0
dvouiktový akronymický krétický s předklonkou	25	21,0
dvouiktový akronymický krétický s příklonkou	15	12,6
dvouiktový akronymický choriambický	49	41,2
dvouiktová kombinace dvou descendentních sledů	17	14,3

Tabulka č. 7: Typy rytmických sledů čtyřslabičných segmentů a jejich četnost

Nejčetnější skupinou dvouiktových rytmických sledů je akronymický rytmus choriambický. Zabírá 41,2 % všech čtyřslabičných segmentů. Je následován akronymickým sledem krétickým, buď s předklonkou nebo příklonkou s celkovou četností 33,6 %. Jednoiktové segmenty analyzovaného vzorku se dělí na sestupné a vzestupné, přičemž poměr descendentních sledů s četností 5,9 % a ascendentních sledů s četností 5,0 % je téměř vyrovnaný.

5.7.6 Pětislabičné segmenty

Pětislabičné segmenty obsahují dvě až tři arze. Čtyřslabičnému akronymickému sledu může předcházet předklonka nebo může být následován příklonkou. Dvouiktový akronymický rytmus jako celek je mezi pětislabičnými segmenty méně častý.⁴¹ Vyskytují se zde i dvouiktové kombinace dvou po sobě jdoucích descendentních sledů, kterým předchází předklonka. Tříiktové pětislabičné segmenty jsou zastoupeny akronymickým rytmem.

1. Dvouiktové segmenty (40, tj. 84,4 % pětislabičných segmentů)

1.1. dvouiktový akronymický krétický s předklonkou a příklonkou (9)

/qu-chāoshi-mǎi-ba/ 20A fānyì 10.

/jiu-láibuji²-le/ 20A tìhuàn 2.

1.2. dvouiktový akronymický choriambický s předklonkou (19)

/na-wo³men-yīnggāi/ 20A tìhuàn 1.

/zuo-shénme-gongzuo⁴/ 8B kuòzhǎn 1.

⁴¹ HČP III, str. 44, čl. 4.2.1.2.1

1.3. dvouiktový akronymický choriambický s příklonkou (1)

/zhe⁴-shi-wǒ-mǎi-d/ 20B kuòzhǎn 1.

1.4. dvouiktový akronymický jako celek (2)

/wo³-qu-mai-dàngāo/ 20A tiánkòng 4.

1.5. dvouiktová kombinace dvou descendentních sledů s předklonkou (7)

/qu-zhùhe-zhu⁴he/ 20A tìhuàn 1.

/qu-dǎting-da³ting/ 20A tìhuàn 1.

/qu-zhǔnbei-zhun³bei/ 20A tìhuàn 1.

/qu-fāngbian-fang¹bian/ 20A tìhuàn 1.

/qu-xuéxi-xue²xi/ 20A tìhuàn 1.

2. Tříiktové akronymické segmenty (7, tj. 15,6 % pětislabičných segmentů)

/zhu⁴zai-wéiyěna/ 8A tìhuàn

/zhu⁴zai-bùlagé/ 8A tìhuàn

/zhu⁴zai-bù'ernuò/ 8A tìhuàn

/ta¹-zai-shípindiàn/ 8 tìhuàn

/shénme-shi²hou-qù/20A tiánkòng 2.

Graf č. 6

Z grafu č. 6 je zřejmé, že mezi pětislabičnými segmenty převládají dvouiktové akronymické segmenty nad segmenty tříiktovými, které se zde vyskytují v 15,6 %. Celých 84,4 % tedy představují dvouslabičné segmenty, které se v analyzovaném korpusu dále dělí na sledy akronymické s četností 68,8 % a kombinace dvou descendentních sledů s předklonkou s četností výskytu 15,6 %.

typ rytmického sledu	absolutní četnost	relativní četnost %
dvouiktový akronymický krétický s předklonkou a příklonkou	9	20,0
dvouiktový akronymický choriambický s předklonkou	19	42,2
dvouiktový akronymický choriambický s příklonkou	1	2,2
dvouiktový akronymický jako celek	2	4,4
dvouiktová kombinace dvou descendentních sledů s předklonkou	7	15,6
tříiktový akronymický	7	15,6

Tabulka č. 8: Typy rytmických sledů pětislabičných segmentů a jejich četnost

Z tabulky č. 8 je patrné, že mezi akronymickými sledy má výrazně nejpočetnější zastoupení sled choriambický s předklonkou s četností výskytu 42,2 %. Naopak je zde potvrzeno, že dvouiktový akronymický sled jako celek se v hovorové řeči vyskytuje pouze ojedinele. Analyzovaný vzorek obsahuje pouze jeden případ dvouiktového akronymického choriambického sledu s příklonkou.

5.7.7 Šestislabičné segmenty

1. **Dvouiktový akronymický s předklonkou** (2, tj. 66,7 % šestislabičných segmentů)

/shi-guóming-d-shēngrì/ 20A huídá 3.

2. **Tříiktový akronymický sled** (1, tj. 33,3 % šestislabičných segmentů)

/zhu⁴zai-àoluomocí/ 8A tiánkòng 2.

typ rytmického sledu	absolutní četnost
dvouiktová kombinace descendentního sledu s předklonkou + příklonkou a ascendentního sledu	2
tříiktový akronymický sled	1

Tabulka č. 9: Typy rytmických sledů šestislabičných segmentů a jejich četnost

Graf č. 2 v kapitole 5.7.1 nám již potvrdil, že šestislabičné segmenty představují nejmenší kategorii všech segmentů o četnosti pouhých 0,7 %. Z tabulky č. 9 můžeme vyčíst, že v analyzovaném korpusu se vyskytují tři případy šestislabičného segmentu. Dva jsou zastoupeny dvouiktovým akronymickým sledem s předklonkou. Jeden je zastoupen tříiktovým akronymickým rytmickým sledem.

5.7.8 Sedmislabičné segmenty

1. **Tříiktový akronymický s předklonkou** (4, tj. 100 % sedmislabičných segmentů)

/zai-pàlaciijī-daxue²/ 8B fānyì 2.

Sedmislabičné segmenty jsou druhou nejméně početnou skupinou segmentů s četností 0,9 %. V analyzovaném vzorku se objevují čtyři identické věty, jejichž rytmický sled jsem určila jako tříiktový akronymický s předklonkou.

5.8 Analýza kól

V této části práce vymezím jednotlivé segmenty dle jejich polohy v rámci kóla. Ty se mohou nacházet na začátku, uprostřed nebo na jeho konci. Dále se také zaměřím na rytmické sledy samotných kól. Díky vysoké variabilitě jejich kombinací bude nutné vytvoření zkratk pro jejich popis. Cílem této části analýzy je vytyčit velikost kól a popsat jejich rytmické tendence.

5.8.1 Velikost kól

1. **Kóla obsahující jeden segment** (73, tj. 30,7 % kól)

/you-bàba/ 8A tiánkòng 5.

/zǒu-ba/ 20A fānyì 10.

/wo³-qu-mai-dàngāo/ 20A tiánkòng 4.

2. **Kóla obsahující dva segmenty** (133, tj. 55,9 % kól)

/shénme-shi²hou-qù héshì/ 20A tiánkòng 2.

/gei-nǐ-d shēngri-lǐwù/ 20B kuòzhǎn 2.

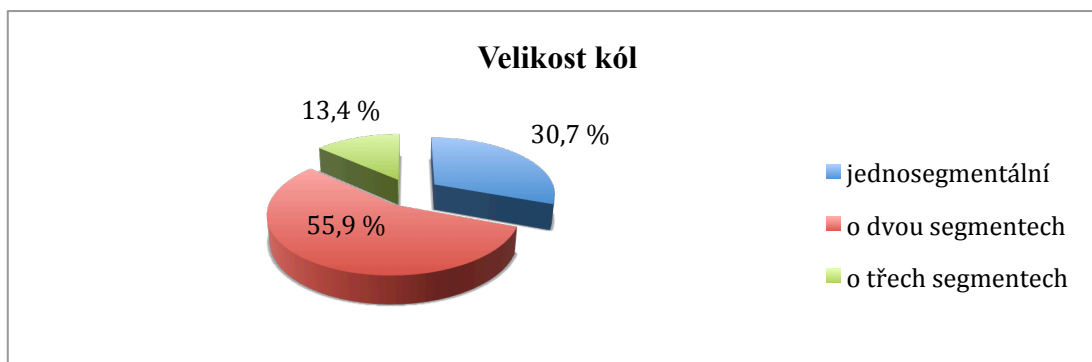
/wo³men-gǎnkuai qu-chāoshi-mǎi-ba/ 20A fānyì 10.

3. **Kóla obsahující tři segmenty** (32, tj. 13,4 % kól)

/yàoburán jiu-gāi guān-mén-le/ 20A fānyì 10.

/zhe⁴-shi-táng-mù sòng-gei-ni³-d shēngri-lǐwù/
20B kuòzhǎn 2.

/zhu-ni³ shēngri kuàile/ 20B fānyì 3.

Graf č. 7

Z grafu č. 7 je patrné, že v analyzovaném korpusu se vyskytují kóla o jednom až třech segmentech, přičemž více než polovinu zahrnují kóla dvousegmentální. Nejmenší skupinu tvoří kóla o třech segmentech s četností výskytu 13,4 %. Jak již bylo zmíněno v kapitole 5.1, průměrná délka kóla v přepočtu na slabiky je 6 slabik.

5.8.2 Poloha rytmických sledů jednoiktových a dvouiktových segmentů

V kapitole 5.5 uvádím, že jednoiktové a dvouiktové segmenty tvoří 97,1 % celkového korpusu. Z toho důvodu se tato část analýzy bude týkat pouze jich. Vzorek tříiktových segmentů je příliš malý na to, abych z něj vyvodila závěry. Nejčastější rytmické sledy těchto segmentů jsou descendentního, ascendentního a akronymického typu.⁴² Při analyzování jejich umístění v rámci kóla nebyly brány v potaz jejich předklonky ani příklonky. Pokud je kólon jednosegmentální je poloha tohoto segmentu chápána jako na konci kóla.⁴³ Různým kombinacím rytmických sledů v rámci kól bude věnována pozornost v kapitole 5.8.6.

1. Jednoiktový descendentní

1.1. poloha na začátku nebo uprostřed kóla (60, tj. 62,5 % jednoiktových descendentních segmentů)

/ni-mūqin.../ 8B huídá 2.

/wōmen.../ 20A kuòzhǎn 2.

/zhe⁴-shi.../ 20B kuòzhǎn 1.

⁴² viz 5.7 Analýza segmentů

⁴³ HČP III, str. 33

1.2. poloha na konci kóla (36, tj. 37,5 % jednoiktových descendentních segmentů)

/jǐ-kǒu/ 8A kuòzhǎn 1.

/gōngzuò₄/ 8B huídá 4.

/...qu-bāng-bang/ 20A tìhuàn 1.

2. Jednoiktový ascendentní

2.1. poloha začátku nebo uprostřed kóla (58, tj. 45,3 % jednoiktových ascendentních segmentů)

/wo-què-mǎi.../ 20A tiánkòng 4.

/ni-jiā.../ 8A kuòzhǎn 1.

/...jiu-gāi.../ 20A tiánkòng 8.

2.2. poloha na konci kóla (70, tj. 54,7 % jednoiktových ascendentních segmentů)

/...shì-zhōumò/ 20A fānyì 6.

/...zai-běijīng/ 8A tìhuàn

3. Dvouiktový akronymický

3.1. poloha na začátku nebo uprostřed kóla (62, tj. 36,9 % dvouiktových akronymických segmentů)

/ta¹-zai-yàodiàn.../ 8B tìhuàn

/na-wōmen-yīnggāi.../ 20A tìhuàn 1.

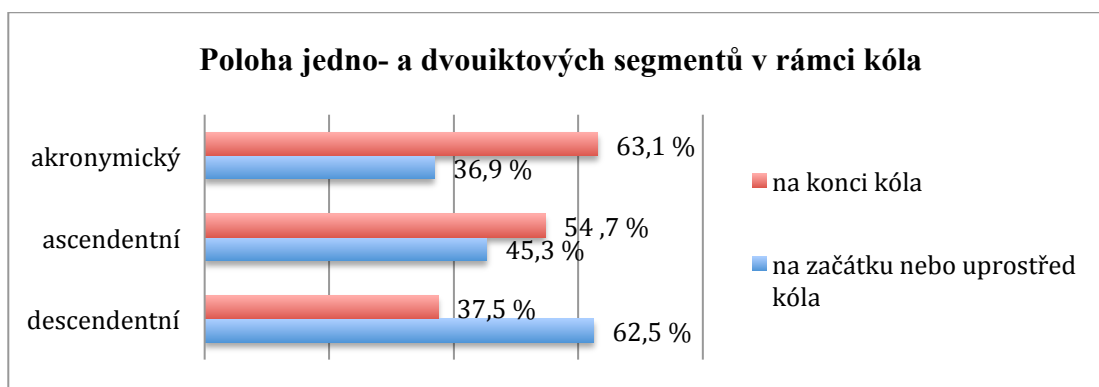
/wo³-qu-mai-jiǔ.../ 20A fānyì 1.

3.2. poloha na konci kóla (106, tj. 63,1 % dvouiktových akronymických segmentů)

/bu⁴-gan-dāng/ 20B huídá 1.

/shēngri-lǐwù/ 20B kuòzhǎn 2.

/wo³-qu-mai-dàngāo/ 20A tiánkòng 4.

Graf č. 8

Z grafu č. 8 je patrné, že mezi akronymickými a ascendentními segmenty dominuje postavení na konci kóla. Nejčetnější je akronymický rytmický sled se zastoupením 63,1 %. Na začátku nebo uprostřed kóla se nejčastěji vyskytuje descendentní rytmický sled s četností výskytu 62,5 %.

5.8.3 Jedno- a dvousegmentální kóla

Variabilita různých realizací rytmických sledů kól může být velice vysoká. Abych tento výběr zúžila, zaměřím se na způsob uspořádání různých typů segmentů v rámci jedno- a dvousegmentálních kól. Tyto dva druhy kól představují 85,6 % sledovaného korpusu.⁴⁴ Pokusím se identifikovat nejproduktivnější vzorce jejich rytmických sledů a dojít k užšímu výběru.

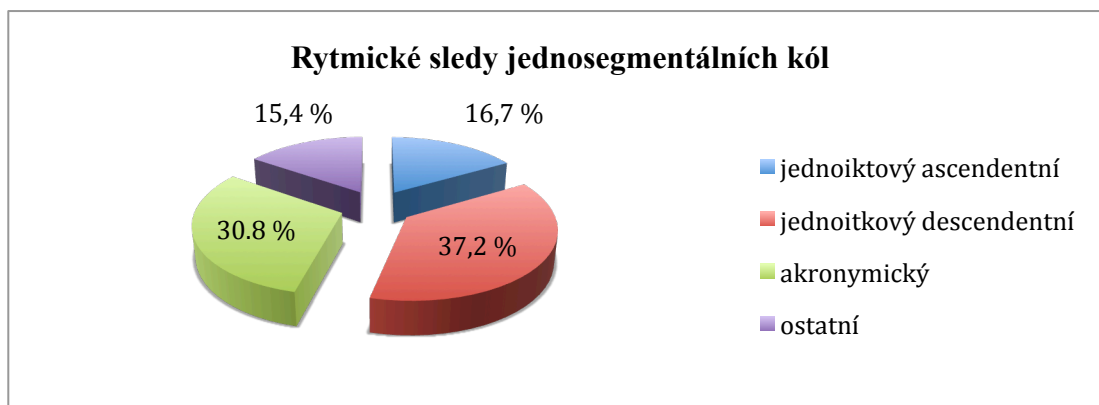
5.8.4 Analýza jednosegmentálních kól

1. **Akronymické** (29, tj. 37,2 % jednosegmentálních kól)
2. **Descendentní** (24, tj. 30,8 % jednosegmentálních kól)
3. **Ascendentní** (13, tj. 16,7 % jednosegmentálních kól)
4. **Ostatní** (12, tj. 15,4 % jednosegmentálních kól)

Jelikož se jedná o jednosegmentální kóla, poloha segmentů může být chápána pouze jako na konci.⁴⁵

⁴⁴ viz Graf č. 7

⁴⁵ HČP III, str. 33

Graf č. 9

Graf č. 9 nám ukazuje, že nejproduktivnějšími rytmičnými sledy jednosegmentálních kól jsou opět sledy s descendentním, akronymickým a ascendentním rytmem. Nejdominantnější zastoupení má sled descendentní se zastoupením 37,2 %. Ascendentní rytmičský sled představuje 16,7 % korpusu.

5.8.5 Dvou- a vícesegmentální kóla

Pro lepší orientaci v kombinacích rytmičských sledů segmentů v rámci vícesegmentálních kól bude potřeba zavedení zkratk. Rytmičské tendence vícesegmentálních kól těmito zkratkami označím a následně je použiji v grafu.

Zkratky rytmičských sledů:

- ascendentní: **A**
- descendentní: **D**
- akronymický: **AK**
- kombinace dvou descendentních sledů: **DD**

V rámci značení rytmičských sledů, které se realizují uvnitř kóla budou tyto zkratky spojovat znaménkem +. Lze je tedy číst následovně. Označení **A + D + AK** popisuje kólon skládající se ze tří segmentů ascendentního, descendentního a akronymického rytmu.

Příklady: A + D + AK

/ni-jiā dou¹-you shénme-ren²/ 8A kuòzhǎn 2.

/wo-jiā zhu⁴zai àoluomoci²/ 8A huídá 2.

5.8.6 Analýza dvousegmentálních kól

V korpusu se vyskytuje celkem 133 dvousegmentálních kól. Níže uvádím šest nejproduktivnějších kombinací jejich rytmických sledů. Jak je z frekvenčního seznamu patrné, nejproduktivnějším dvousegmentálním kólem je kombinace ascendentního a akronymického sledu s četností výskytu 21,1 %. Z níže uvedených údajů lze rovněž vyčíst, že 79,7 % dvousegmentálních kól je složeno nějakou kombinací sledů ascendentního, descendentního nebo akronymického rytmu.

1. **Ascendentní + akronymický: A + AK** (28, tj. 21,1 % dvousegmentálních kól)
2. **Descendentní + akronymický: D + AK** (21, tj. 15,8 % dvousegmentálních kól)
3. **Akronymický + ascendentní: AK + A** (19, tj. 14,3 % dvousegmentálních kól)
4. **Ascendentní + ascendentní: A + A** (15, tj. 11,3 % dvousegmentálních kól)
5. **Akronymický + akronymický: AK + AK** (14, tj. 10,5 % dvousegmentálních kól)
6. **Descendentní + descendentní: D + D** (9, tj. 6,8 % dvousegmentálních kól)

6 Závěr

Hlavním cílem této bakalářské diplomové práce bylo kvantitativní vyhodnocení prozodicky transkribovaného textu a zhodnocení zjištěných výsledků. V teoretické části jsem vymezila pojmy jakými jsou prozodická transkripce, lineární a rytmické větné členění, přízvukovost a sedm stupňů prominence. V praktické části jsem se věnovala metodám a postupům zhotovení korpusu této práce. Na základě audionahrávky z *Učebnice čínské konverzace* jsem transkribovala čtyři vybrané kapitoly (kapitoly 8A, 8B, 20A a 20B) pomocí abecedy pīnyīn, doplnila v nahrávce realizované tónové značky a vyznačila prominenci určitých slabik. Na základě opakovaného poslechu jsem jednotlivé věty rozčlenila na kóla a dílčí segmenty, které jsem spojila spojovníkem. Nakonec jsem označila chybně realizované věty, které jsem z analýzy vyřadila.

Vytvořený korpus mi umožnil postoupit do analytické části této práce. Pracovala jsem s korpusem, který byl 4348 znaků dlouhý což představuje 1407 slabik textu, 445 segmentů, 241 kól a 207 vět. Průměrná rychlost promluvy činila 137,5 slabik za minutu. Při určování rychlosti promluvy jsem narazila na určité odchylky mezi kapitolami, které byly způsobené častým chybováním mluvčí při čtení jedné z kapitol (8B) což mohlo způsobit její nervozitu a rychlejší realizaci čtení. Paradoxně nejkratší kapitola (20B) co se délky textu týče, ve které mluvčí nechybovala ani jednou a byla tedy přečtena pečlivě a s rozvahou, vykazovala nejpomalejší tempo promluvy.

Při podrobném zkoumání segmentů a jejich iktů jsem zjistila, že korpus obsahuje jedno-, dvoj- a tříiktové segmenty. Největší četnost vykazují segmenty jednoiktové což je způsobeno převahou jedno- a dvouslabičných segmentů, u kterých je iktus možný pouze na jedné slabice. Co se velikosti segmentů týče, korpus obsahuje segmenty jedno- až sedmislabičné. Nejčtenější skupinu představují dvoj- a tříslabičné segmenty. Průměrný segment je 3,2 slabiky dlouhý. Díky vyznačeným prozodickým značkám jsem mohla dále určit jejich rytmické sledy. Při určování rytmických sledů dvouslabičných segmentů bylo možné zvolit dva způsoby pohlížení na segmenty s iktem na poslední slabice. Rytmus takového segmentu lze určit jako ascendentní nebo akronymický. Já jsem se ho rozhodla považovat za ascendentní. Určení rytmických sledů segmentů jsem poté využila při analýze rytmických tendencí kól. Během této části analýzy jsem se hlouběji zaměřila na jednosegmentální a dvusegmentální kóla, které představují 85,1 % analyzovaného vzorku. Zde jsem došla k závěru, že nejproduktivnějším vzorcem rytmického sledu jednosegmentálních kól je akronymický

sled s četností výskytu 37,2 %. Co se dvousegmentálních kól týče, nejvíce dominuje kombinace ascendentního a akronymického sledu, která se ve analyzovaném korpusu objevila ve 21,1 % případů.

Během psaní této práce vznikla otázka zdali by analýza souvislejšího vzorku textu, nevytrženého z kontextu, došla k odlišným výsledkům.

7 **Resumé**

This bachelor thesis introduces the results of my prosodic analysis of a text extracted from a *Textbook of Chinese Conversation* (Chapters 8A/B & 20A/B). The analyzed text contains 4348 characters of prosodic transcription from the selected audio exercises.

In order to reach the objective of this work, the corpus was subjected to phonetic analysis. The analysed text was divided into smaller sub sections respecting the linear segmentation of a Chinese sentence.

Prosodically transcribed text contains syllables of varied tone prominences and stress, these were then used to determine the rhythm of the analyzed segments. Based upon the results of this work I was able to focus on larger sections of the sentence and determine the most productive rhythm patterns.

Further analysis focused on sentence sections containing single and dual segments only. The occurrence of larger sentence sections was too small to draw an objective conclusion.

In conclusion I can say that single-segment sentence sections exhibit equal frequency of an abbreviatory and descending rhythm pattern. The most frequent dual segment sentence sections are represented by a combination of an ascending and an abbreviatory rhythm.

Key words: prosodic transcription, linear segmentation, rhythm, segment, sentence section, tone prominence, syllable stress

8 Seznam použité literatury a internetových zdrojů

8.1 Seznam použité literatury

DEFRANCIS, John. *Beginning Chinese*. New Haven: Yale University Press, 1963.

Dictionary of Spoken Chinese. New Haven: Yale University Press, 1966.

KANE, Daniel. *Knižka o čínštině*. Vyd. 1. Překlad Lukáš Havlíček. Mirošovice: DesertRose, 2009. ISBN 978-80-903296-1-4.

TĚŠITELOVÁ, Marie. *O češtině v číslech*. 1. vyd. Praha: Academia, 1987. Malá jazyková knihnice.

TĚŠITELOVÁ, Marie. *Kvantitativní lingvistika*. Praha: SPN, 1987. 187 s.

ŠVARNÝ, Oldřich a kol. *Hovorová čínština v příkladech I-IV*. 1. vyd. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1998. 4 sv.

ŠVARNÝ, Oldřich a David UHER. *Prozodická gramatika čínštiny*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. ISBN 978-80-244-4205-1.

ŠVARNÝ, Oldřich a David UHER. *Úvod do studia hovorové čínštiny*. 1. vyd. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1997. ISBN 8070677309.

UHER, David, LIU, Xuemin, VYKOUKAL, Jakub. *Učebnice čínské konverzace*. Vyd. 1. Praha: Leda, 2007. ISBN 978-80-7335-109-0.

8.2 Seznam internetových zdrojů

TŘÍSKOVÁ, Hana. Prozodická transkripce čínštiny O. Švarného: čtyři historické verze [online]. *Nový Orient*. 2011, roč. 66, č. 4, s. 45-50. ISSN 0029-5302. [cit. 17. 3. 2016].

Dostupné z:

http://orient.avcr.cz/miranda2/export/sitesavcr/data.avcr.cz/humansci/orient/kontakty/pracovnici/publikace/Triskova/Svarnx_NO_2011_No4.pdf